

Software Bus

Tagged

Firefox 3.5

Tabellen in OOo

Je eigen fotoboek

Tripleboot Windows 7 en Linux

MegaCompUsersDag 19 september

hcc!CompUsers
systemen en applicaties

2009 **4**

Officieel orgaan van *hcc!CompUsers* interessegroep

Inhoud

- 1 Voorpagina
- 2 Inhoud
- 2 Van de redactie
René Suiker (hoofdredacteur)
- 2 Bij de voorpagina
- 3 Weer aan de slag
Henk van Andel (voorzitter)
- 4 MegaCompUsersDag
- 9 Nazomeren samen met de HCC
Petra Claessen (directeur/bestuurder HCC)
- 10 Werken met tabellen in OpenOffice
Kees van der Vlies
- 14 Het nieuwe Firefox 3.5
Henk van Andel
- 15 Liever intuïtief of liever duidelijk?
Kees Brantjes
- 16 GigaHits 2009-4
- 17 Ervaring met Windows 7 RC
Henk van Andel
- 18 Tagged
René Suiker
- 21 Het fotoschilderij
Henk Rieke
- 22 Je eigen fotoboek
Wessel Sijl
- 24 Meerkleurige zeefdruk
Henk Rieke
- 25 Fotobewerking met FotoSketcher
Henk Rieke
- 26 Drie besturingssystemen op één pc
Jan Stedehouder
- 31 Schrijf ook in SoftwareBus
- 31 DigiFotoWedstrijd
- 31 HCC-dagen 2009
- 32 CompUsers VraagBaak

Bij de voorpagina

De belangrijkste gebeurtenis die voor de deur staat voor hcc!CompUsers, is de

MegaCompUsersDag

op 19 september in De Bilt. In deze SoftwareBus wordt daar ruim aandacht aan besteed.

De voorpagina van deze SoftwareBus is bedoeld als 'warming up'. Het is een collage van foto's van de Megabijeenkomst van vorig jaar.

Van de redactie

Op het moment dat ik dit schrijf, zit jij nog lekker in het zonnetje of bij de barbecue, maar op het moment dat jij dit leest, is in elk geval voor de meesten onder ons de vakantie weer voorbij en pakken we de draad weer op.

De SoftwareBus is aan het veranderen, maar dat gaat geleidelijk. We willen een aantal zaken behouden, maar een aantal zaken ook anders aanpakken. We willen zeker de informatieve rol (met zinvolle informatie over computer-toepassingen door en voor leden) handhaven, maar we willen het, meer nog dan voorheen, ons verenigingsblad laten zijn. Veel ruimte dus voor de diverse Platforms binnen onze club en ruim aandacht voor de centrale activiteiten.

Voor dit nummer ligt het thema dan ook voor de hand: er wordt veel aandacht besteed aan de MegaCompUsersDag op 19 september aanstaande. Weliswaar nog onder voorbehoud, omdat er altijd wijzigingen op het laatste moment op kunnen treden, staat het volledige programma erin. Daarnaast hebben we onze gastgroeperingen de ruimte gegeven om een wervend verhaal over hun activiteiten in te leveren. Er zullen die dag zo'n 20 andere HCC-groeperingen onze gast zijn, dus het belooft een waar feestje te worden. En besef wel, als lid van CompUsers kun je best lid zijn van nog meer interessegroepen.

Bij deze dus nog even een korte extra oproep, gebruik makend van de attentiewaarde van de voorste pagina's: komt allen naar onze geweldige MEGACOMPUSERSDAG op 19 september aanstaande. Uiteraard weer op onze vertrouwde locatie H.F. Witte Centrum in De Bilt. Op onze website www.compusers.nl vind je er alles over, inclusief de laatste wijzigingen, indien van toepassing. Denk er ook aan: je kunt je voor de workshops het best van tevoren via de website al opgeven, anders heb je grote kans dat je eraan naast grijpt...

Naast dit thema, dat meer ruimte krijgt dan je gewend bent, zijn er heel veel andere zaken die de aandacht in dit blad krijgen. Ook deze keer weer hebben diverse auteurs inhoudelijke bijdragen geleverd. Zo is er aandacht voor 'triple boot', fotobewerking in Paint Shop Pro, sociaal netwerken over de hele wereld met 'Tagged' en de 'kunst' van het werken met tabellen in OpenOffice Writer. Dit alles naast de gebruikelijke rubrieken.

Zoals we al eerder aangaven: we willen het redactionele team graag versterken. Kijk daarom niet gek op, als we jou op 19 september aanstaande met deze vraag benaderen. Tot dan!

René Suiker
Hoofdredacteur

• Weer druk aan de slag •

Het vakantie seizoen zit er weer op. En het normale leven is weer begonnen. Nou ja, normaal, er is een wereldwijd 'weeralarm' afgegeven voor een griepvirus. Bereid je op het ergste voor en zorg dat je antivirussoftware altijd up-to-date is. Dat geldt vooral voor de risicogroepen, zoals oude en zieke computers ...

Ongeveer gelijktijdig staat er op computergebied nog een wereldwijde verspreiding te wachten. De officiële 'uitbraak' van Windows 7 staat gepland op 22 oktober. Nou ja, weliswaar beperkt tot enkele hoofdtalen, waar het Nederlands helaas niet bij hoort. Maar dat wordt snel goedge maakt.

Microsoft werd al snel na de introductie van Windows Vista geconfronteerd met weerstanden. Traag en hinderlijk. Dat moet in Windows 7 verholpen zijn. Microsoft heeft duidelijk al tijdens de versnelde ontwikkeling van Windows 7 op grote schaal contact gehad met de gebruikers en naar hen geluisterd. En al begin deze zomer kon iedereen de 'Release Candidate' downloaden, die blijft werken tot het voorjaar van 2010.

In Nederland heeft Microsoft bovendien 12.000 pakketjes met Windows 7 Release Candidate verstuurd aan 'opinion leaders', waarvan 4.000 aan leden van de HCC. Die waren bedoeld voor 'expert-gebruikers'. Daarvan zijn er 3.000 terechtgekomen bij leden van CompUsers, voornamelijk abonnees van de SoftwareBus. Onze poging om voor alle abonnees zo'n pakketje los te peuten lukte niet; er waren er niet genoeg.

Het hoeft natuurlijk niet altijd Windows te zijn. Een goed alternatief is bijvoorbeeld Linux. En nu je toch Windows 7 op je pc erbij wilt zetten, is het misschien een goed idee om een 'triple boot' systeem te maken. In deze SoftwareBus beschrijft Jan Stedehouder hoe je Windows 7, Ubuntu en BSD parallel op je systeem zet. Op de GigaHits staan Ubuntu en BSD voor je klaar. Windows 7 mag alleen door Microsoft verspreid worden, maar de Release Candidate heb je wellicht al of je weet er nog wel aan te komen.

Ehhh...., waar was ik ook al weer gebleven? Sneppie heeft mijn dure draadloze lasermuis weggepakt en in de magnetron verstopt. Sneppie is mijn 11-jarige kleindochter. Nou ja, dan maar verder met het 'touchpad' op de laptop. Maar de cursor maakte allerlei rare bewegingen. Sneppie bleek stiekem om een hoekje met de muis bezig. Die heb ik haar afhandig gemaakt, nu kan de SoftwareBus weer verder. Ik heb haar wel moeten beloven dat de eerste SoftwareBus waar dit in afgedrukt wordt, voor haar is. Ze is ook heel nieuwsgierig naar de GigaHits.

Op 19 september is er weer de jaarlijkse MegaCompUsersDag. De hele zaterdag in De Bilt. Groter dan ooit: dit jaar doen maar liefst 20 HCC-groeperingen mee! Deze manifestatie is de grootste echte HCC-bijeenkomst waar de groeperingen zich vrij kunnen presenteren met hun eigen activiteiten. Het zal er ongetwijfeld weer druk, maar vooral leerzaam en gezellig worden. Kom ook!

Even terug naar Windows 7. Een hoogtepunt zullen ongetwijfeld de lezing en het vragenuurtje van Tony Krijnen van Microsoft Nederland zijn. Die begint meteen om 10 uur. We vrezen dat niet alle belangstellenden in de zaal kunnen. Maar er zijn telkens 3 lezingen gelijktijdig en 13 in totaal, plus 5 Workshops. En in de grote zaal vind je de hele dag de CompUsers Platforms en de 20 HCC-groeperingen. Je hoeft niet de hele dag te komen, maar als je dat wel doet dan zul je je bezoek vooraf goed moeten plannen om er zoveel mogelijk profijt van te hebben.

En om daar maar zo snel mogelijk mee te beginnen, stel ik voor dat je deze bladzijde niet verder leest en snel omslaat naar de volgende pagina. Daar begint het hoofdthema in deze SoftwareBus met het volledige programma van de MegaCompUsersDag op 19 september.

Tot ziens!

Henk van Andel
Voorzitter hcc!CompUsers

• MegaCompUsersDag •

zaterdag 19 september in De Bilt

Op 19 september aanstaande - op het moment dat ik dit schrijf lijkt het nog ver weg, maar als je dit leest is het al bijna zover - vindt op onze vertrouwde locatie in de Bilt weer een gebruikersdag plaats. Deze keer een MegaCompUsersDag. Het belooft een waar spektakel te worden, waar de toegang wederom geheel gratis is.

Naast onze eigen hcc!CompUsers zijn diverse HCC-interessegroepen onze gast. Zie hieronder voor het programma en de bijdragen van diverse groeperingen.

De MegaCompUsersDag vindt weer plaats op onze vertrouwde locatie in De Bilt (HF Witte Centrum, Henri Dunantplein 4). Het gehele HF Witte Centrum is afgehuurd. Het belooft een fantastisch evenement te worden!

Neem je HCC-ledenpasje mee voor identificatie van leden. Maar de toegang is gratis, ook voor niet-leden. Neem ook gerust je partner, kinderen of introducés mee. Er is voldoende parkeerruimte op het terrein, ook gratis.

Het programma begint om 10 uur en eindigt om 16 uur. In grote lijnen bestaat het uit presentaties en informatie in de grote zaal, dertien lezingen en vijf workshops. Het programma vind je hieronder, maar in verband met eventuele wijzigingen raden wij aan om even te kijken op www.CompUsers.nl.

Het HF Witte Centrum in De Bilt is goed bereikbaar per auto en per openbaar vervoer. Op www.CompUsers.nl vind je een link naar de routebeschrijving.

Let op! Een heleboel activiteiten vinden simultaan plaats in diverse zalen. Je zult dus keuzes moeten maken. Het is dus van belang om je bezoek vooraf goed te plannen. Eventueel kan de CompUsers InfoBalie in de grote zaal je daarbij helpen. De HCC heeft een aantal centrale activiteiten en diensten voor alle leden. Daarnaast zijn activiteiten ondergebracht in gespecialiseerde interessegroepen.

HCC-groeperingen

In de grote zaal zullen, naast hcc!CompUsers, de HCC en de volgende HCC-groeperingen hun eigen activiteiten presenteren:

- Amstrad-ig
- Astrologie-ig
- BASIC-ig
- Beginners-ig
- Bijbel & pc-ig
- ClubPerfect-ig
- CompUsers-ig
- DataCom-ig
- eCS-ig
- Genealogie-ig
- KOV-ig
- Modelbaan-ig
- MultiMedia-ig
- Muziek-ig
- P2000-ig
- PC-ig
- Postzegel-ig
- Testbank
- Trainsim-ig
- Windows-ig

Samen met de organisators CompUsers-ig zijn dat niet minder dan twintig HCC-groeperingen!

Daarmee is de MegaCompUsersDag de grootste landelijke manifestatie van de HCC. Een kans bij uitstek om de groeperingen in hun eigen gedaante en met hun eigen activiteiten te ontmoeten.

Organisatie

De MegaCompUsersDag wordt georganiseerd door de hcc!CompUsers-interessegroep (voorheen DOSgebruikersgroep).

Daarbij worden de collega-HCC-groeperingen uitgenodigd deel te nemen. Dit jaar komen er ongeveer twintig van die groeperingen!

Door de jaren heen is dit de grootste jaarlijkse HCC-manifestatie geworden (na de HCC-dagen in de Jaarbeurs).

De HCC-groeperingen kunnen hier hun eigen activiteiten presenteren en doen daarom graag mee.

Het leeuwendeel van het programma wordt uitgevoerd door hcc!CompUsers. Maar elk van de overige groeperingen presenteert zich in de grote zaal, en veel groeperingen verzorgen ook lezingen.

Grote zaal

Hier kun je van 10-16 uur terecht voor presentaties, workshops en informatieverstrekking door hcc!CompUsers en de CompUsers Platforms voor:

- Windows
- Linux
- VoIP (internetbellen)
- DigiFoto
- WebOntwerp
- Muziek

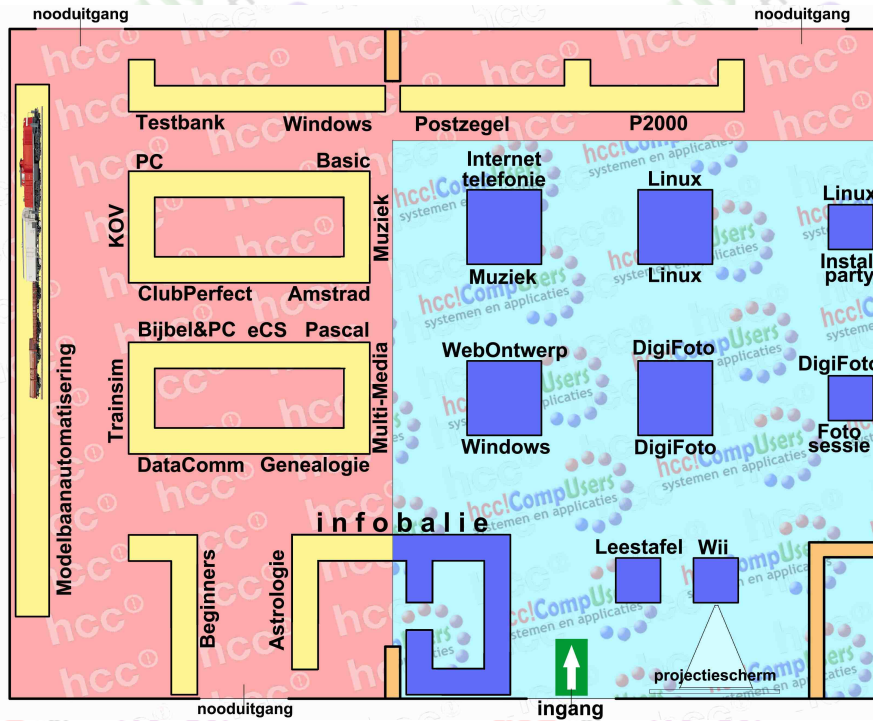
CompUsers Platform Linux

In de grote zaal geeft het Linux platform acte de presence met een aantal medewerkers. Bij hen kun je terecht met uw vragen, problemen en opmerkingen met en over Linux.

Het CompUsers Platform Linux heeft een extra stand voor een Linux Install Party. Neem gerust je pc of laptop mee voor hulp bij het installeren van Linux.

De aandacht zal vooral gericht zijn op het gebruik van Linux op netbooks: kleine laptops zoals de Asus EEEpc of de Acer Aspire one. Deze kleine apparatjes zijn daar uitstekend voor geschikt (eventueel naast Windows XP), maar

De locatie van de activiteiten en de groeperingen vind je op de plattegrond van de grote zaal. Toch kunnen bezoekers de weg kwijt raken. De HCC- en CompUsers InfoBalie staan dan klaar om je te helpen.

gezien de kleine beeldschermen zijn wat speciale voorzieningen nodig. Hiervoor zal het speciale Moblin worden gedemonstreerd.

CompUsers Platform DigiFoto

Ook het CompUsers Platform DigiFoto neemt twee stands in beslag. In de extra stand kun je onder deskundige leiding zelf foto's maken. Neem je camera en te fotograferen model of object dus rustig mee.

hcc!CompUsers Platform VoIP

Ga naar Kees van Eeten om te experimenteren met VoIP. We zoeken onder meer naar het antwoord op de vraag "Waarom verschilt Skype van VoIP via de internet provider?"

CompUsers VraagBaak

Bij de diverse stands van de CompUsers Platforms vind je ook een groot aantal VraagBaakmedewerkers. Nu heb je de kans om ze persoonlijk te benaderen, in plaats van per e-mail, in het forum of per telefoon.

CompUsers Leestafel

Te moe? Ga er dan eens rustig bij zitten aan de CompUsers-leestafel. Daar vind je diverse SoftwareBussen (het magazine van CompUsers) en andere binnenlandse en buitenlandse bladen. Ga er even zitten of neem er gratis een mee.

Wii doen aan sport

Ken je de Wii al? Dat is een spelcomputer met heel veel en heel 'echte' mogelijkheden. CompUsers heeft een Wii opgesteld met een groot projectiescherm. Hier kun je kennis maken met de Wii en zelf ook eens kegelen of een andere sport 'virtueel' bedrijven.

Misschien kunnen we een CompUsers Contest Bowling organiseren?

Foyer

Het HF Witte Centrum heeft een gezellige bar en foyer. Strijk daar eens neer als je moe bent, koffie of wat te eten wilt nuttigen.

Veel plaats zal er niet zijn op deze drukke dag. Maar het is een gelegenheid bij uitstek om kennis te maken met je buurman, ervaringen uit te wisselen of samen problemen op te lossen. Laat deze kansen niet liggen!

Workshops

Je komt de zaal binnen en de pc staat al voor je klaar. Hier krijg je onder leiding van deskundigen 'hands-on' ervaring in een programma of toepassing.

Het programma en de aangeboden Workshops vind je in de tabel. Nadere informatie over de Workshops vind je op www.CompUsers.nl.

Het aantal beschikbare pc's is echter beperkt. Daarom moet je vooraf een 'kaartje' bemachtigen op www.CompUsers.nl of aan de CompUsers InfoBalie in de grote zaal. Per Workshop kunnen we 22 deelnemers toelaten. Vol = vol.

Normaliter hebben CompUsers-leden voorrang, maar op de MegaCompUsers-Dag zullen we alle burgers gelijkwaardig behandelen. Op onze website www.Comp-Users.nl worden de details van deze regeling toegelicht.

Wacht niet te lang met het voorintekenen voor Workshopkaartjes. De ervaring leert dat dat ze snel op zijn. Een aantal kaarten wordt gereserveerd voor uitgifte op de dag zelf, dus je kunt het altijd nog eens proberen bij de CompUsers InfoBalie.

Workshops

	Tijd	Onderwerp	Inleider	Groepering
Statenkamer				
1	10.15-12.00	Videosoftware Magix Studio Elements	Giovanni Barbarino	MultiMedia
Jachtkamer				
2	10.00-11.00	Website maken met Composer	René Suiker	CompUsers WebOntwerp
3	11.15-12.15	Website maken met Composer	René Suiker	CompUsers WebOntwerp
4	13.45-14.45	Fotobewerking Picasa	Rinus Alberti	CompUsers DigiFoto
5	15.00-16.00	Fotobewerking Picasa	Rinus Alberti	CompUsers DigiFoto

Lezingen

Van 10 tot 16 uur worden in totaal 13 lezingen aangeboden in drie verschillende zalen. Telkens twee à drie lezingen gelijktijdig. En elke lezing is er slechts één keer. Je zult dus de keuze moeten maken welke lezingen je wilt volgen. Als je ook nog wat meepikken van de overige activiteiten, zul je je moeten beperken tot twee à drie lezingen.

Voor het overzicht van de lezingen verwijzen we naar de tabel op deze pagina. De lezingen zijn vrij toegankelijk voor alle bezoekers, zolang er plaats is.

Houd er rekening mee dat een aantal lezingen heel erg drukbezocht zal zijn. Wees niet boos als er geen plaats meer voor je is.

Hieronder presenteren we inhoudelijke informatie over een aantal lezingen. Kijk voor verdere informatie op www.CompUsers.nl.

VoIP

Johan Swenker laat je kennismaken met de ins en outs van Voice over IP. Een techniek voor telefoneren over het Internet. Johan bespreekt de benodigde hardware, software en diensten. Vaak kun je met Voice over IP goedkoper telefoneren dan je nu doet, soms zelfs gratis. Zeker in de huidige crisistijd zijn telefoonkosten een fijne besparing. Mis je kans niet en kom vooral luisteren!

Digitale certificering

Met een Digitaal Certificaat is het mogelijk om je e-mail, software en servers van een digitale handtekening te voorzien. De gebruiker van de dienst of de ontvanger kan door middel van deze handtekening nagaan of jij inderdaad de persoon bent die e-mail verstuurt, dan wel nagaan of het inderdaad jouw software dan wel server is. Op deze manier is computergebruik nog veiliger en beschermt je jezelf en je relaties beter. In de lezing legt Bas van den Dikkenberg uit hoe een en ander werkt en laat hij zien hoe gemakkelijk een e-mail te versenden is. Maar hij legt ook graag uit hoe dit te voorkomen is met digitale certificering op basis van CAcert, een systeem van vrijwilligers waar de HCC zich ook al jaren voor inzet.

Lezingen				
	Tijd	Onderwerp	Inleider	Groepering
Over de Vechtzaal				
1	10.00-11.00	Windows 7	Tony Krijnen	CompUsers Microsoft
2	11.15-12.15	Vragenuurtje Windows 7	Tony Krijnen	CompUsers Microsoft
3	12.30-13.30	Maatschappelijke aspecten open source software	Nic. Kraft van Ermel	CompUsers Linux
4	13.45-14.45	Ubuntu	Platform Ubuntu.nl	CompUsers Linux
5	15.00-16.00	Muzieknotatie MuseScore	Ton van Doorn	CompUsers Muziek
Oostbroeckzaal				
6	10.00-11.00	Presentatie in de kerk	Ad de Boon	Bijbel & PC
7	11.15-12.15	Waarmerken	Bas vd Dikkenberg	CompUsers WebOntwerp
8	12.30-13.30	Ander OS, wat bezielt je?	Gerrit Schoenmaker	eComStation
9	13.45-14.45	Experimenteren met VoIP	Kees van Eeten	CompUsers VoIP
10	15.00-16.00	Windows Vista	Derk Doeven	Windows
Statenkamer				
11	12.30-13.30	Premiere Elements	Radijn Gaya	MultiMedia
12	13.45-14.45	Opbouw digitale modelbaan	Ton van der Kraan	Modelbaan
13	15.00-16.00	Internet Protocol Version 6	Henk Sterken	DataComm

Een ander OS, wat bezielt je?

De voorzitter van de eCS-interessegroep, Gerrit Schoenmaker, toont in een lezing de silver release van het besturingssysteem eCS met als titel: 'Werken met een ander OS, wat bezielt iemand?' (het wel en wee van niet-Windowsgebruik).

Maatschappelijke aspecten open source software

De digitale informatiemaatschappij waarin wij nu leven heeft een hoop positieve kanten. Maar op sommige punten creëert het toepassen van digitale technologieën problemen. Denk aan de controleerbaarheid van het stemmen met een stemcomputer of de archiveerbaarheid van digitale documenten.

Aan de hand van enkele case-studies geeft Nicolaas A. Kraft van Ermel van het CompUsers Platform Linux aan hoe Open Source software en filosofie oplossingen kunnen bieden.

Windows 7

Tony Krijnen van Microsoft is onze vast gast tijdens de MegaCompUsersDag. Deze keer brengt hij een presentatie over het nieuwe Windows 7, gevolgd door een uurtje 'Vragen aan Microsoft'.

Als je dus iets wilt weten over het nieuwe Windows 7, andere nieuwe ontwikkelingen, of gewoon weten wilt "Hoe zit dat nu eigenlijk", dan mag je dit niet missen.

Informatie van de HCC-groeperingen in de grote zaal

Alle gast-groeperingen is gevraagd om een stukje informatie aan de redactie van de SoftwareBus te sturen over hun activiteiten, speciaal de activiteiten op de MegaComp-UsersDag van 19 september. Voor zover deze informatie tijdig is binnengekomen, wordt die hieronder gepresenteerd.

hcc!Amstrad-ig

De HCC!interessesgroep Amstrad ondersteunt gebruikers van Amstrad- en Schneider-computers van het type CPC 464, 664 en 6128, de Joyce PCW/PCW (alle met CP/M), GX4000 en de pc's (ANB, ALT, PPC, NC, Mega, PDA, Integra en pc-types 1000-9000). Onder andere verstrekken we de public domain software hiervan. Ook het werken met de CPC- en PCW-emulatoren op de pc wordt niet vergeten.

Activiteiten: maandelijks clubavond (Amsterdam), driemaandelijks info-bulletin, reparatie en onderhoud (N.B.: aandrijfsnaren van oudere diskdrives) plus bibliotheek (boeken/software) en dito uitleenservice. Voorts herinkten van printerlinten en kopiëren van data van oude 3" Panasonic diskettes naar andere media (3.5", CD/DVD, USB media, QIC80, TR1) plus het vertalen van gegevens naar modernere programmatuur (LocoScript, WordStar, dBase II, SuperCalc etc.).

Op de 19e september zal kopiëren van 3" diskette naar 3.5" diskette mogelijk zijn (andere media op aanvraag) met behulp van een omgebouwde PCW 8512 'Joyce'. Er kan gespeeld worden met oude spelletjes (datarecorder met cassettes) op een CPC 464 met kleurenmonitor en een CPC 6128 met groene monitor, alle twee uitgerust met joystick.

Verder kunnen een paar zeer typische oudere draagbare computers van Amstrad bewonderd worden. De PPC (een PC/XT compatible) en twee verschillende NC's, alle drie computers die ook op gewone batterijen kunnen draaien. Plus de eerste in massaproductie gefabriceerde PDA met werkende handschrijfherkenning. Ook met deze ouderwetse machines en technologie kun je zelf kennismaken.

hcc!BASIC-ig

De hcc!BASIC-ig houdt zich bezig met moderne BASIC computertalen om Windowsprogramma's te maken en of bestaande programma's te verbeteren. De B in het BASIC-acroniem staat voor Beginner; het is nog altijd de doelstelling van de BASIC-programmeertaal om vooral ook de niet-technici te kunnen laten

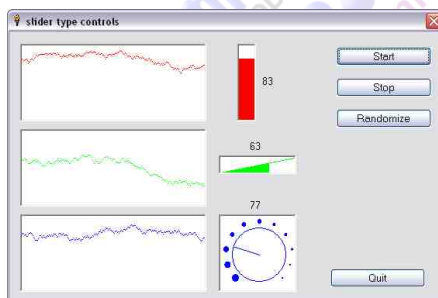

programmeren. BASIC is de eenvoudigste programmeertaal. Programmeren is niet zo eenvoudig, maar het kan voor de meeste technieken aangeleerd worden.

Aankankelijk ondersteunde de hcc!BASIC-interessesgroep vooral haar leden, maar tegenwoordig wordt BASIC breder onder de aandacht gebracht. Natuurlijk blijft de ondersteuning van de leden evengoed bestaan, maar de leden worden nu tevens gestimuleerd om hun programmeerkennis over te dragen. De hcc!BASIC leidt haar leden op om cursussen BASIC-programmeren te geven.

Op de MegaCompUsersDag zijn zij aanwezig met twee groepen deskundigen. De ene groep zal je alles kunnen vertellen over Visual BASIC. Dat is de computertaal die Microsoft heeft ontwikkeld om Windowsprogramma's te maken. De andere groep weet alles van Liberty BASIC. Dat is een eenvoudige onderwijs-BASIC, ook om Windowsprogramma's te maken.

Wij demonstreren onze vaardigheden, schrijven een spelletje en een heus ledenadministratieprogramma. Natuurlijk hebben we ook een verrassing voor je in petto.

Neem een geheugenstick (minimaal 500 MB) mee en vraag om onze demo's.

hcc!Beginners-ig

Richt zich vooral op beginnende senioren. Geeft ook in de grote zaal demo's in 'Hoe krijg ik de mensen aan het internetten en nog meer aan de pc'.

hcc!ClubPerfect-ig

hcc!ClubPerfect is een interessesgroep die zich richt op ondersteuning aan gebruikers van Corelproducten, met name WordPerfect Office, Corel Draw en aanverwante software.

hcc!eCS-ig

eCS, de afkorting van eComStation, is de totaal vernieuwde OEM-versie van IBM's computerbesturingssysteem OS/2 Warp. Je krijgt informatie over de voordelen van het gebruik van dit besturingssysteem. De eCS-ig laat zien dat b.v. Firefox, Thunderbird en OpenOffice vlekkeloos werken onder eCS. Ook het gebruik van EEE Notebooks en een RAID-NAS server is met eCS geen probleem.

hcc!KOV-ig

Korte demo's: hoe je van normaal fotografisch materiaal toch 'kunstwerken' kan maken met behulp van Photoshop Elements.

hcc!MultiMedia-ig

We houden een workshop met het videosoftwarepakket Premiere Elements. Er zijn twee inleiders en drie begeleiders in de zaal. Daarnaast presenteren wij de PS3 met een racespel, racestoel, etc. En wij zullen beschik-

Wil je meer weten over de HCC en de genoemde groeperingen? Surf dan naar www.HCC.nl en ga in de rode menubalk naar 'GROEPERINGEN':

baar zijn voor de beantwoording van vragen over foto, video en hardware.

hcc!Muziek-ig

Op de stand van de HCC!Muziek-ig vind je alles wat de pc op muziekgebied te bieden heeft. De geluidskaart in de pc biedt meer mogelijkheden dan je misschien had verwacht.

Midi

Met behulp van midi kun je alles wat je op je keyboard speelt noot voor noot opnemen op de computer. Op de pc kun je fouten corrigeren, het ingespeelde in notenschrift weergeven en afdrucken, het muziekstuk opnieuw afspelen, enz.

Harddiskrecording

Harddiskrecording betekent dat je de computer kunt gebruiken als digitale meersporen audiorecorder. Met een microfoon of vanaf andere geluidsbronnen kun je op meerdere sporen opnamen maken en deze later bewerken. Zo kun je effecten als echo toevoegen, tikken verwijderen, stiltes weghalen of juist toevoegen.

CD's branden en MP3

Natuurlijk is het ook mogelijk om van uw opnamen een eindmix (d.w.z. een stereo wav-file) te maken en deze over te zetten naar een CD. Een nuttige toe-

passing hiervan is het opnemen van oude grijsgedraaide en spetterende grammofoonplaten. Uit deze opnamen kun je o.a. de ruis en tikken met de computer verwijderen en kan het gerestaureerde signaal vervolgens op een CD worden gezet. Je kunt er ook voor kiezen om uw eindmix in een ge-comprimeerde MP3-file om te zetten.

Sampling

Magix Music Studio is een programma dat faciliteiten biedt om de muziek van midi- en wave-files te combineren en te bewerken.

Deze lezing laat zien hoe je naar eigen ideeën een muziekstuk kunt 'construeren' en beluisteren.

Samples zijn korte fragmenten van digitaal opgenomen geluiden (meestal muziekinstrumenten). Dergelijke samples bevinden zich ook in je geluidskaart als 'wave-tables'.

Studiotechniek

De computer is, ook in een studio, niet meer weg te denken. Laat je demonstreren hoe een pc of een Apple Macintosh in de (home)studio wordt gebruikt.

Geluidskaarten, Synthesizers, Keyboards, Soundmodules en Samplers Niet alleen nieuwe software maar ook geavanceerde hardware krijgt volop aandacht op onze stand.

Notenschriftprogramma's

Zoals er tekstverwerkers bestaan voor tekst, zijn er goede notenschrifteditors voor muziek. Voor relatief weinig geld kun je op dit moment bladmuziek inscannen en/of uw eigen composities op de computer bewerken.

Digitale muziekleraar

Er bestaat software die, als een digitale muziekleraar, muziekkennis op een interactieve wijze kan overbrengen. De educatie kan variëren van solfège of piano- en gitaarlessen tot de meest complexe harmonieeler.

Vroeger werden muziekstukken, partituren, met de hand geschreven. Tegenwoordig bestaan er diverse programma's die snel en eenvoudig een professioneel uitzijnde partituur kunnen maken. Zelfs voor mensen die geen noot kunnen lezen is het erg makkelijk om een partij in te voeren. Maar deze programma's kunnen nog veel meer. Om iets te noemen: de muziek kan worden uitgevoerd als een midi-file. Alles is erop gericht om ook de beginnende muzikant een goede start te kunnen geven.

hcc!PC-ig

PC-ig komt in elk geval met een zaal-demo (macro)fotografie en een zaal-demo video, en een foto/video-hoek.

hcc!TrainSim-ig

TrainSim-ig houdt zich bezig met treinsimulatie op de computer. Deze fascinerende hobby geeft de mogelijkheid om een modelspoorbaan te bouwen zonder dat je er een zolder aan ruimte voor nodig hebt. Je kunt ook de rol van machinist vervullen die reizigers vervoert, of op een goederentrein met rangeeropdrachten goederen van de ene naar de andere locatie transporteren.

Ons land kun je berijden met alle soorten modern en historisch materiaal van de Nederlandse Spoorwegen. Je kunt rijden met stoom-, diesel- en elektrische locomotieven en treinstellen. De routes kunnen in alle jaargetijden bereiden worden met het weertype dat daarbij hoort. De hcc!TrainSim-ig brengt ook fotorealistische routes uit.

Onderweg moet je je aan de spoorwegregels houden om je opdracht goed te vervullen. Enige kennis van seinen en spoorwegborden is dan wel gewenst. Maar dat leert zich vanzelf als je er interesse in hebt.

We hopen dat je ook zo gefascineerd raakt en je bij ons aansluit om de spoorweghobby te beoefenen. Maandelijks houden wij een clubdag in het midden van het land, waar je van harte welkom bent.

• Nazomeren samen met HCC •

en ons samen gereedmaken voor het najaar

“Ik ben er weer” is een veel gehoord geluid in deze periode van het jaar. De schoolvakanties zijn bijna ten einde en iedereen gaat weer zo langzamerhand aan de slag. Verfrist en vol met nieuwe ideeën gaat men de nazomer en het najaar in. Zo ook wij als HCC, dé Vereniging waar je bij hoort als je computergebruiker bent en dat is dus bijna iedereen. Van jong tot oud, hobbyist, professionaal, scholier of student, man of vrouw of vrijwilliger, moet men zich thuisvoelen binnen onze Vereniging. We werken er samen met onze Leden heel hard aan om iedereen ook dat “club- en thuisgevoel” mee te geven. Het nieuwe elan dat is ingezet in 2008, geeft ook aan HCC het gevoel “HCC is er weer”; voor haar Leden en ook niet-Leden. Kortom: iedereen kan bij ons terecht voor kennisuitwisseling, het leren van vaardigheden, het netwerken en ontmoeten en opdoen van nieuwe ideeën. Onze Leden en niet-Leden kunnen halen & brengen binnen onze Vereniging HCC.

Tal van onze Groeperingen werken aan programma's en activiteiten om zowel Leden als niet-Leden te boeien en te binden. Zo ook onze CompUsers. Deze Interessegroep van HCC maakt zich weer op voor de jaarlijkse Mega CompUsersdag. Dit jaar wordt deze dag op zaterdag 19 september gehouden in de gebruikelijke locatie in De Bilt (zie hiervoor ook de site van HCC en van de CompUsers). Het programma van de 19e september a.s. laat ons een keur aan activiteiten zien en het is ook zichtbaar dat vele HCC Groeperingen aan dit evenement zullen deelnemen. Men kan kennis maken met de laatste ontwikkelingen op het gebied van computergebruik breed. En of het nu om specifieke programma's gaat of om de laatste noviteiten voor je computer, het maakt niet uit. Voor iedereen is er wel een aanknopingspunt te vinden.

Daar is het waar het om draait: er vooral voor je Leden en ook nog niet-HCC-Leden zijn! Datgene bieden waar men in is geïnteresseerd en vooral door de eigen achterban, onze actieve Leden naar voren wordt gebracht. Onze HCC Vereniging is groot geworden dankzij de enorme inzet van onze eigen Leden. Daar is waar het nu en toekomstig ook om zal gaan. Computergebruikers samenbrengen onder één “dak”: de HCC Vereniging. We zullen er ook alles aan doen, om dit samen met u allen te gaan regelen. Nadrukkelijk “samen”, want HCC kan alleen maar groter worden door uw inzet en belangstelling. Dat hebben we heel hard nodig. En als er nog zaken zijn die we kunnen verbeteren, laat het ons dan horen. Dan kunnen we daar iets mee om het u allen nog beter naar uw zin te maken. Het wordt dan ook interessanter voor de bestaande Leden en ook voor niet-HCC-Leden om er te blijven en/of om zich aan te sluiten bij onze Computervereniging. Binnenkort ontvangt u meer informatie over de vernieuwing van ons lidmaatschap; allemaal zaken die u als computergebruiker zult interesseren. Zaken die ertoe doen en dus voor u interessant zullen zijn. Waar u direct iets van kunt merken binnen uw lidmaatschap, geen zaken die u niet verder helpen in het gebruik van uw computer.

Kortom: “We zijn er weer als HCC”, en bouwen samen met u aan de versteviging van het bestaansrecht van HCC in de markt. We worden ook steeds meer zichtbaar door het aangaan van samenwerkingsverbanden op allerlei niveaus en binnen vele geledingen. Scholen en bedrijven gaan ons steeds meer opmerken. We worden steeds meer gevraagd om onze mening over tal van zaken. De komende periode zullen we ook gebruiken om meer zichtbaarheid in het veld te krijgen. De communicatie met u allen vormt hierin een grote rol. Dat zal nog beter moeten gaan. U moet goed op de hoogte blijven van de ontwikkelingen binnen uw Vereniging. Ook wordt er stevig nagedacht en gewerkt aan een deskundigheidsprogramma voor u allen. Om het samen nog beter te gaan doen. Om samen ook nog meer plezier te krijgen in de vele mogelijkheden van computergebruik.

De Mega CompUsersdag, die op 19 september a.s. plaatsvindt, is daar een uitstekend moment voor om alvast weer nadere kennis op te doen van HCC. Ik roep u allen dan ook van harte op om daaraan deel te nemen. Mocht u verhinderd zijn, kijk dan ook eens naar onze activiteitenkalender. Daar treft u tal van bijeenkomsten aan van HCC, georganiseerd door onze actieve Leden. Want zonder uw inzet kunnen wij als Vereniging HCC minder activiteiten ontwikkelen. Ook vanuit deze plek een groot woord van dank aan al die vele vrijwilligers die zich dagelijks inzetten om HCC nog beter neer te zetten en meer te zichtbaar te maken en te houden in de markt. Een groot woord van dank en waardering aan u allen; Kader- of Kernlid van HCC of gewoon als (actief) HCC-lid. Heel graag tot ziens, ook voor een hernieuwde kennismaking met HCC; dé Computervereniging in Nederland. Uw Vereniging wenst u een mooie nazomer en najaar en graag tot ziens op de 19e september, of op een voor u meer geschikt moment.

Haarlem, 28 augustus 2009

Hartelijke groet,
Petra Claessen
Directeur/bestuurder HCC

Werken met tabellen in Open Office Writer

Maak het overzichtelijker met tabellen

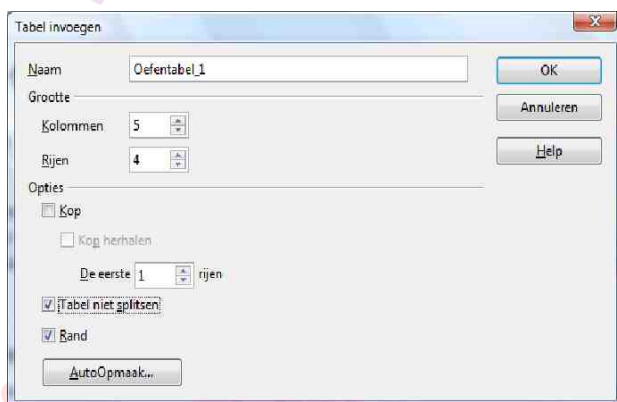
Kees van der Vlies

Met tabellen zijn veel gegevens overzichtelijk te maken. *Open Office Writer* biedt veel mogelijkheden voor het vormgeven van tabellen, maar ook zijn er veel inhoudelijke functies, zoals sorteren en berekeningen maken. Deze komen vaak overeen met de vormgeving en tabelfuncties in MS Word. In dit artikel gaat het over de Nederlandstalige Open Office voor Windows.

Oproepen tabel-functie

Het makkelijkst is het aanklikken van het tabelpictogrammetje in de werkbalk. Er kunnen dan twee verschijningsvormen voorkomen:

1. de mogelijkheid van slepen van rijen en kolommen; zodra de linker muisknop wordt losgelaten, wordt de tabel geplaatst.
2. opgeven van het aantal gewenste rijen en kolommen in een keuze-venster. Zie hieronder.

Een andere mogelijkheid om bij dit venster te komen loopt via het menu-item Tabel > Invoegen > Tabel... ; korter is met Ctrl-F12.

Bekijk de in te stellen mogelijkheden: de naam van de tabel kan praktische waarde hebben als je moet verwijzen en er meer tabellen in de tekst voorkomen. Als een tabel zich over meer pagina's dreigt uit te strekken, kunt je één of meer kop-regels op de volgende pagina laten herhalen. Of je kunt 'Tabel niet splitsen' aanvinken, maar dan kan een tabel hooguit één pagina vullen en komt je met grotere tabellen in de knoop.

Bij het aanklikken van de knop Auto-Opmaak ... komt je in het venstertje terecht dat later in dit artikel behandeld zal worden: Auto-Opmaak.

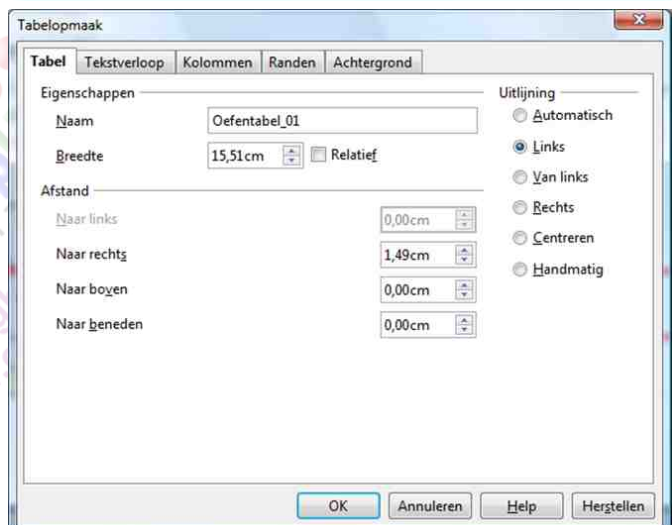
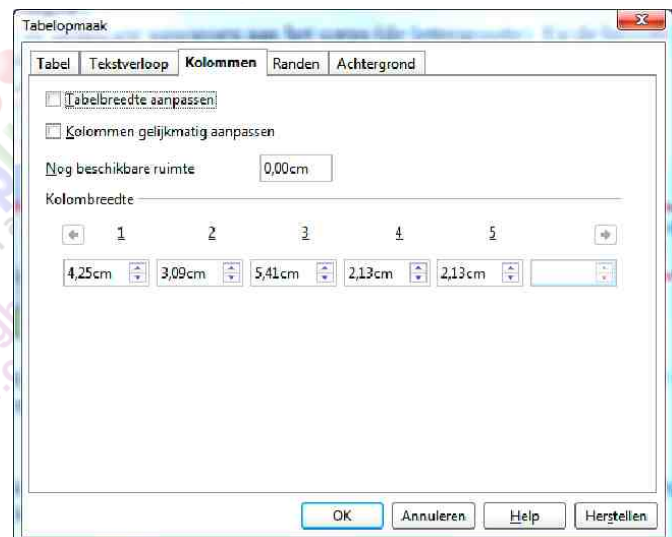
Het Tabelopmaak-venster telt 5 tabbladen, die eveneens aan de orde komen. Zie de afbeelding hiernaast.

Aanpassen van celafmetingen

Een ingevoegde tabel zal de celhoogte aanpassen aan het corps (de lettergrootte). En de breedte wordt in de standaardinstelling gelijkmatig verdeeld tussen het aantal kolommen. Later zijn nog allerlei aanpassingen mogelijk. Want niet alle rijen hoeven dezelfde hoogte te hebben.

Hier staat een 12 pt cel			cel (tekst) met achtergrond
		Dit is 22 pt	
		Dit ook	gesplitste cel gevulde cel kleiner corps kiezen
	En hier is 8 pt gekozen		zichtbare lijnen hoeven niet
		8 punt	

Met slepen zijn de cel-, rij- en kolomafmetingen aan te passen, zoals in het voorbeeld hierboven te zien is. Ook zijn de afmetingen van kolommen exact in te stellen via de Tabel-eigenschappen en dan de tab Kolommen kiezen. Zie de afbeelding hieronder.

Spreadsheet

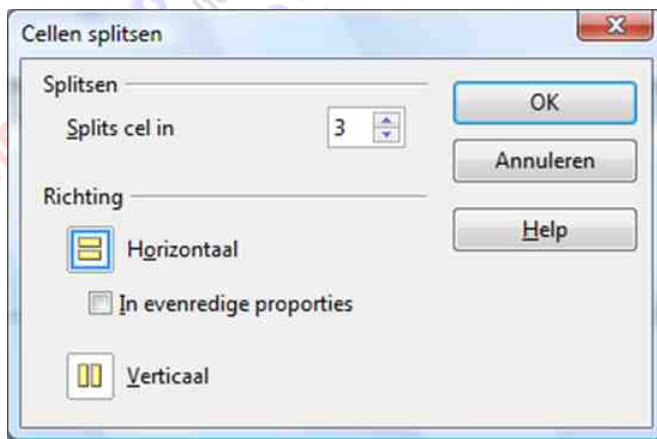
Voor het echte rekenwerk en grotere tabellen kan het zinvoller zijn de spreadsheet (Calc) van Open Office te gebruiken. Werkbladen zijn in tekstdocumenten in te voegen, als OLE-object.

Cellen samenvoegen

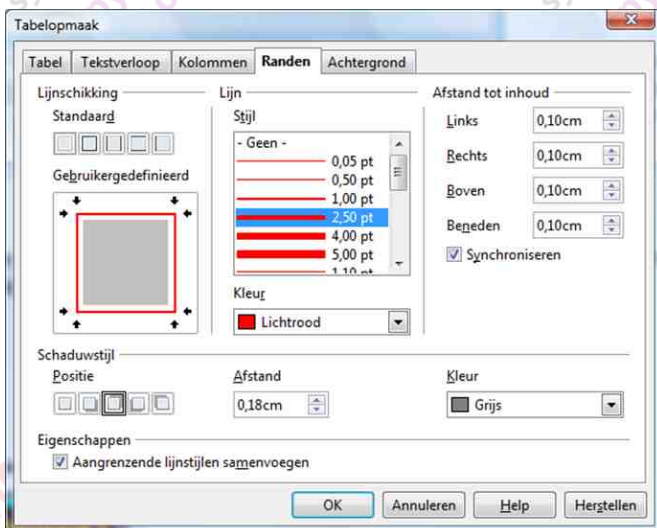
Daar zijn ook cellen samengevoegd. Selecteer de samen te voegen cellen, die uiteraard aan elkaar moeten grenzen, en kies onder Tabel de optie Cellen samenvoegen. Er is dan plaats voor een groter lettertype, zonder dat de cel groter wordt.

Cellen splitsen

Zo kan men ook cellen splitsen. Selecteer de te splitsen cel(len) en ga weer via Tabel, maar nu naar Cellen splitsen. U ziet dan in:

dat het aantal segmenten in te stellen is, zowel horizontaal als verticaal. Bij horizontaal splitsen moet je er rekening mee houden dat de lettergrootte voor de cel je parten kan spelen. De splitsing wil namelijk alle bestaande eigenschappen, waaronder lettergrootte, meenemen. Dat kan betekenen dat de opdracht er een hele rij cellen van moet maken. Om dat te voorkomen moet je eerst de lettergrootte van de cel instellen op een kleine waarde. Dan lukt het prima. Zie het voorbeeld op de vorige bladzijde.

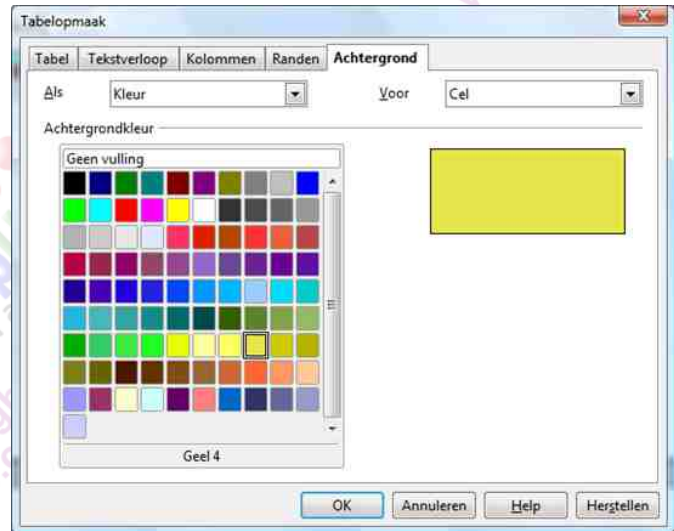

Lijnen en vullingen

Het is gemakkelijk cellen een achtergrondkleur of achtergrondafbeelding te geven. Het instellen van een celarcering is mij nog niet gelukt. Ook diagonale lijnen in een cel schij-

nen niet mogelijk te zijn. Daarin is Word weer veelzijdiger. Let op: tabellijnen kunnen de overzichtelijkheid bevorderen, maar doen dat niet altijd! Vooral verticale lijnen kunnen soms weggelaten worden en i.p.v. horizontale lijnen kan ook gekozen worden voor (verschillend) gekleurde rijen.

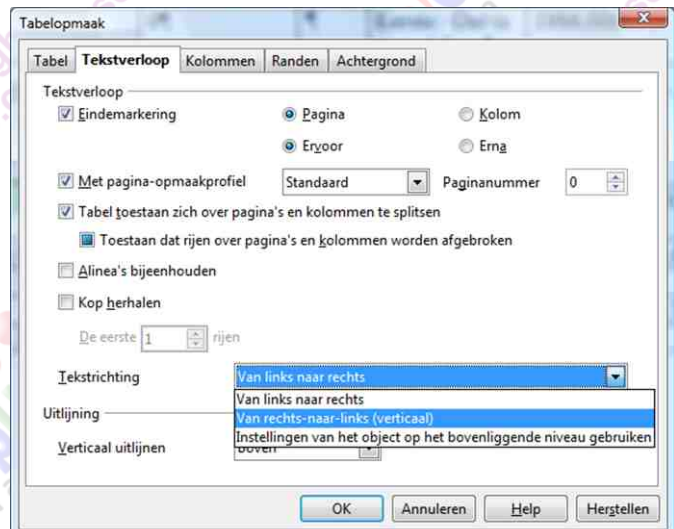
Het is wel aan te bevelen rasterlijnen zichtbaar te houden of te maken. Die worden niet afgedrukt, maar op het scherm bieden ze extra 'houvast' bij het opmaken. In het menu-item Tabel moet onderaan 'Rasterlijnen verbergen' dan (vreemd genoeg) wél aangevinkt staan.

Tabel als opmaakfunctie

Als je een tekst wilt maken die netjes in een balk staat, kun je hiervoor ook de tabelfunctie oproepen. Dat er ook nog andere mogelijkheden zijn om hetzelfde te doen, laten we hier even buiten beschouwing. In een vaste kop- of voetregel kan het werken met een tabel(cel) ook wel handig zijn.

Binnen een cel werken de uitlijnfuncties (links, gecentreerd en rechts) ook, en ook is verticaal uitlijnen (boven, midden, onder) mogelijk.

Let erop dat een celvulkleur iets anders is dan een achtergrondkleur voor tekst. Ze zijn overigens ook beide in één cel in te stellen. Bovendien is het mogelijk een celschaduw toe te voegen. Zie de afbeelding hierboven.

Voor de achtergrond van een cel kan een afbeelding gebruikt worden. Klik dan bij Als op het driehoekje naast Kleur. Kies dan: Afbeelding. Er komt dan een venster waarmee je de af-

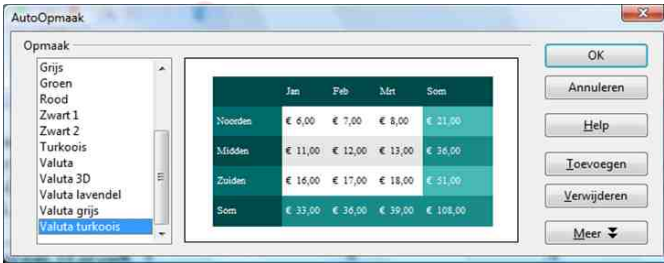
beelding kunt kiezen, bijv. een foto die op je harddisk staat. Let erop dat de foto meestal te groot zal zijn om in een tabelcel te passen. Verklein de foto dan zover dat hij wel in de cel past. Zie het voorbeeldje in de afgebeelde proeftabel.

Auto-opmaak

Met de functie Auto-opmaak kun je kiezen uit een collectie 'voorgebakken' tabel opmaken. Dat doe je via Tabel > AutoOpmaak...

Kies in het venster een vormgeving die je aanstaat. Daarin is overigens nog van alles te wijzigen, als je dat wilt.

Experimenteer met de knoppen rechts.

Tekst verticaal in cel

Omdat kolommen niet altijd voldoende breedte hebben om de tekst van kolomkoppen leesbaar te kunnen tonen, wordt de kolomkop vaak verticaal gezet. Hoe gaat dat?

Er zijn twee mogelijkheden: direct verticaal zetten, dus bij de eerste opmaak, of eerst horizontaal de kop intypen en die dan verticaal kantelen.

Kies allereerst de cel waarvan de opmaak verticaal moet worden; nog leeg of al met tekst gevuld. In beide gevallen gaat het via:

1. In de balk (weer) Tabel kiezen.
2. Dan de bekende Tabeleigenschappen
3. Hier de tab Tekstverloop kiezen.
4. En dan bij Tekstrichting rechts op het driehoekje klikken
5. En dan - het ligt voor de hand - de keuze Van rechts-naar-links (verticaal) maken.

Voor de kolomkoppen kun je desgewenst een versmald lettertype nemen, bijv. Arial Narrow of het gebruikte font zelf versmallen. Dat laatste gaat via: Opmaak > Teken... > tabblad Positie > Breedte schalen > en het percentage ernaast instellen. Houd wel de leesbaarheid in de gaten!

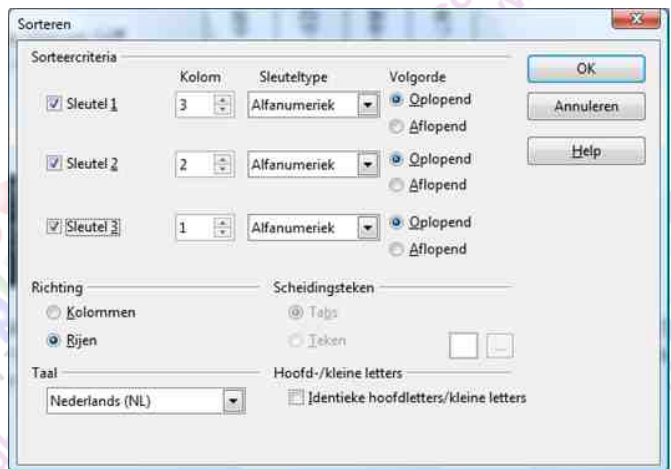
Meetgegevens station 16	Test 00689 15-04-2006	Test 01421 25-09-2006	Test 04684 08-10-2007	Test 09987 30-03-2008
Periode 2006 - 2008				
Procedure A25	16,53	23,20	30,31	20,28
Procedure A25 + correctie Hobel	17,80	23,55	30,11	21,10
Gemiddelde	17,17	23,38	30,21	20,69

Voornaam	Tussenvoegsel	Achternaam	Postcode	cijfer	m/v
Klaas	van der	Weide	3589 CL	9,2	m
Herman		Datje	3498 LC	5	m
Anita		Weide	3368 VS	7	v
Eipi		Eipsma	4990 XA	7,4	v
Lo	de	Wijk	4487 PP	2,8	m
Arendjan	van 't	Schip	3299 AN	8,8	m
Zwaantje		Adema	4040 YT	6	v

Sorteren

Net als in een werkblad kan ook een tabel gesorteerd worden. Vaak wordt dat gedemonstreerd aan de hand van een namen/adressenlijst. Die kan dan op achternaam, postcode of ander criterium gesorteerd worden. Er zijn drie sorteercriteria in te stellen. Bekijk het voorbeeld en merk op dat kolom 3 (de achternaam) het eerste sorteercriterium is (Sleutel 1), dan het eventuele tussenvoegsel (Sleutel 2) en ten slotte de voornaam (Sleutel 3).

Als je aparte kolommen maakt voor vrouwen en mannen, kunnen ook die (eventueel eerst) als sleutel gekozen worden. Gaat de sortering om cijfermatige gegevens (bijv. sportprestaties), dan kun je voor het Sleuteltype Numeriek kiezen. Aflopend en Oplopend spreekt voor zich.

Wil je de kopregel niet meesorteren, dat zal waarschijnlijk het geval zijn, selecteer dan alle rijen, behalve de kopregel. Vergeet niet de selectiecriteria aan te vinken! Of je kunt de kopregel afsplitsen van de tabel.

Als je de tabelfunctie Koprijen herhalen hebt gekozen, zal de kopregel niet met de sortering meegenomen worden, ook al selecteer je de hele tabel.

Merk op dat je ook horizontaal kunt sorteren, maar bij tabellen kun je daar meestal meer onheil mee aanrichten dan zinvolle sorteringen mee maken. Bij het alfabetisch zetten van kopregels zou het van nut kunnen zijn. Maar denk erom dat de onderliggende cellen meegenomen worden.

Berekeningen maken

Open Office Writer kan ook goed rekenen. Voor de meest voorkomende berekeningen hoeft geen spreadsheet-werkblad geopend te worden. Het gaat als volgt:

1. Maak een tabel en zet de cijfermatige gegevens in de cellen waar je de berekening op los wilt laten. In het voorbeeld heb ik daarvoor cel E9 (zie links in de balk voor de cel aanduiding) gereserveerd. Zoals gebruikelijk begint een formule met het =-teken.

- = Tip = -

Het makkelijkst werkt het als je via het menu-item **Beeld bij de Werkbalken de werkbalk Tabel aanvinkt.**

- Klik op het driehoekje naast 'fx'
- Er verschijnt dan een lijstje met de berekeningen

Som
Afronden
Procent
Vierkantswortel
Machtsverheffen
Operatoren >
Statische functies >
Functies >

Kies de berekening, bijvoorbeeld: Som. Even nog meer opletten dan je al deed. Je moet dan de cellen opgeven die bij de berekening betrokken worden. Dat kan handmatig of door de cellen aan te wijzen. Dat laatste is makkelijker, maar vergt enige behendigheid.

- Klik op de eerste cel die met de berekening mee moet doen. De celaanduiding verschijnt tussen scherpe haken. Dat is wennen.
- Ga met de ingedrukte linkermuistoets naar de laatste cel. Als het goed is ziet je het bereik meelopen in de formule. In plaats van dit 'slepen' kun je ook na het aanklikken van de eerste cel voor de berekening de Shift-toets indrukken en de muiscursor naar de laatste cel van de berekening brengen. Na het loslaten van de Shift-toets staat het bereik ook keurig tussen de scherpe haken van de formule. Het celbereiksheidsteken is de dubbele punt. De formule kan dus luiden: = SUM <E2:E8> of (het gemiddelde van die cellen): = MEAN <E2:E8>. De functie Gemiddelde waarde staat in het subme-

nu van de Statistische functies. Writer vertaalt die meteen naar de Engelse benaming.

- Sluit de formule af door op het groene vinkje te klikken. Het antwoord verschijnt meteen.

Het is goed om met deze en andere functies te experimenteren. Daar leer je het meeste van. Operatoren zijn bijvoorbeeld (bekend van spreadsheets en programmeertalen): Groter of kleiner dan, (niet) gelijk aan en de Booleans: OR, XOF, AND en NOT.

Open Office Writer is sinds versie 3 ook in staat het docx-formaat van de nieuwste MS Word-versies te lezen. Zoals bekend, is Open Office in een Linux- en een Windows-versie beschikbaar. Ook met Mac-bestanden kan Open Office overweg.

Andere tabelfuncties, zoals converteren, houd je nog van ons te goed.

- = Links = -

- <http://www.openoffice.org/>
- <http://openoffice.startpagina.nl/>
- <http://nl.openoffice.org/> (Nederlands)
- <http://www.openoffice.org/product/writer.html>
- http://nl.wikipedia.org/wiki/OpenOffice.org_Writer
- http://en.wikipedia.org/wiki/OpenOffice.org_Writer
- http://nl.wikibooks.org/wiki/OpenOffice.org_Writer (Nederlands)
- http://wordprocessing.about.com/od/openoffice/Open_Office_Writer.htm
- <http://tinyurl.com/7sxc5s> voor een site met tips en informatie (in het Engels). Deze gaat over labels maken.
- <http://www.keyxl.com/aaa22cb/333/OpenOffice-Writer-keyboard-shortcuts.htm>, toetsenbord-commando's.

Let erop dat op internet ook veel informatie circuleert over oudere versies. Handleidingen, bijvoorbeeld voor 1.1 of 2.0, hebben slechts een beperkte waarde.

HCC richt Platform Linux op

De HCC heeft het Platform Linux opgericht. Het doel van dit platform is om alle kennis rondom het besturingssysteem Linux te bundelen die binnen de interessegroepen en regio's van HCC bestaat. Deze wordt gecombineerd met de know how afkomstig uit groeperingen als Ubuntu NL, de Polder Linux User Group (PLUG), BIT en de vereniging NLLGG. Daarnaast wil het platform Linux-gebruikers met elkaar in contact brengen. Op internet wordt daarvoor een website ingericht, en in het najaar wordt de eerste jaarlijkse Linux Themadag georganiseerd.

Op de speciaal ingerichte website www.hcc-linux.nl worden binnenkort vele Linux-activiteiten aangekondigd die ondermeer door de interessegroepen en regio's van HCC worden georganiseerd. Meld daarom uw Linux-activiteiten aan het platform! Daarnaast worden op deze site allerlei handige links en tips geplaatst, zodat de gebruiker eenvoudig de weg kan vinden en in contact kan komen met andere Linux-gebruikers.

Op zaterdag 31 oktober a.s. wordt de Linux Themadag georganiseerd in De Reehorst te Ede, waarop Linux-gebruikers elkaar kunnen ontmoeten. Zowel beginners als gevorderden zijn hartelijk welkom. Zij kunnen kennis maken met alle initiatieven op het gebied van Linux die door HCC en externe partijen worden ondernomen.

• Het nieuwe Firefox 3.5 •

Henk van Andel

Mozilla heeft er extra lang over gedaan om met een nieuwe versie van Firefox te komen. Maar deze zomer werd Firefox 3.5 uitgebracht. De voorgaande versie was 3.0. Gezien het aantal verbeteringen noemt Mozilla dit een 'major upgrade'.

Sneller

In de eerste plaats is het nieuwe Firefox 3.5 sneller geworden. En dat mocht zo langzamerhand ook wel, want vergeleken met de concurrenten Google Chrome, Opera en Safari was Firefox inmiddels gedaald tot de categorie 'langzaam'. Zelfs het nieuwe Internet Explorer van Microsoft werd qua snelheid voor Firefox een bedreiging.

De snelheidswinst geldt vooral voor Javascripttoepassingen. In de voorgaande versies paste Mozilla de Spidermonkey Javascript-engine toe. Die is nu vervangen door de nieuwe Tracemonkey. In de toekomst zal deze door verfijningen nog sneller worden. En dat is maar goed ook, want de nieuwe versies van Google Chrome en Safari beloven ook hogere snelheden.

HTML5 VIDEO PLAYER DEMOS

THIS WILL NEVER WORK ON INTERNET EXPLORER

Featuring:
 no flash involved
 only the new HTML5 video tag
 + javascript/CSS3
 + some cool filters too
 + animated PNG
 easy to maintain
 easy to extend
 demos and skin from Mozilla and Dailymotion

Geluid en video afspelen

Ja, dat kon altijd al. Maar dan wel door een plugin te laden! In Firefox 3.5 zijn plugins zoals Adobe Flash Player en Silverlight niet meer nodig. Toegepast

wordt het freeware Open Source initiatief Ogg Theora (www.theora.org), dat vanaf het begin werd ontwikkeld met internet in het achterhoofd. Ogg Theora gaat de strijd aan met low bit rate codecs zoals MPEG4 (zoals DIVX) en Microsoft's WMV.

Ogg Theora zou ook deel moeten uitmaken van de nieuwe HTML5-standaard. Dat staat echter op dit moment op losse schroeven, omdat de industrie liever de MPEG4-standaard geïmplementeerd ziet. Het kan dus zijn dat de nieuwe Firefoxstrategie een eilandoplossing blijkt te worden waar we niet zoveel mee opschieten.

Privacy

Google Chrome introduceerde een 'veilige modus', die erop neer kwam dat tijdens het surfen geen geschiedenis op de locale pc werd opgeslagen. Inmiddels heeft ook Internet Explorer zo'n functie.

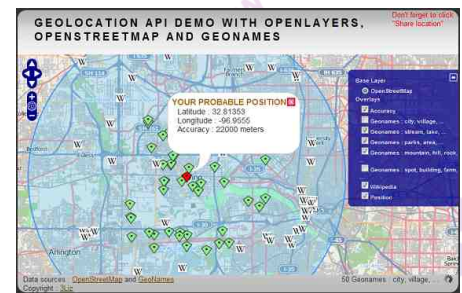
Firefox 3.5 heeft die natuurlijk ook, maar heeft bovendien wat verfijnde functionaliteit op dit punt. Als je 'Privé-navigatie' start, zal Firefox 3.5 de status/tabs van dat moment eerst vastleggen. Je kunt na de privésessie dus weer verder met waar je gebleven was.

Maar misschien bedenk je achteraf dat je eigenlijk de 'Privé-navigatie' had moeten inschakelen. Geen nood, Firefox geeft je de optie om het laatste uur, de laatste 2 uur of 4 uur of vandaag of alles te wissen.

Deze extra's vind je onder het menu 'Extra' en die kunnen ook met toetsencombinaties opgeroepen worden.

Locatiebewust

Firefox kan aan locatiebewuste websites je locatie doorgeven. Daarvoor moet je wel toestemming geven. Dat kan handig zijn als je een bepaald product of dienst in de buurt zoekt of een routebeschrijving wilt. De locatie wordt zo nauwkeurig mogelijk 'geschat' aan de hand van je IP nummer en WLAN's in de buurt. Deze gegevens worden doorgegeven aan Google Location Services, die probeert de locatie te schatten en dan doorgeeft aan de site.

De nauwkeurigheid kan nogal wisselen, tenzij je enkele bekende WLAN's in de

U maakt nu gebruik van Firefox 3.0.13
 Om beveiligingsredenen bevelen wij u aan om de laatste en beste versie te downloaden.

Firefox: De veiligste manier om te surfen
 Een wereldwijde gemeenschap van duizenden experts werkt er elke dag aan om ons te helpen de laatste verbeteringen voor uw online veiligheid te identificeren en te verslaan. Het is onze topprioriteit om u veilig te houden.

Doe meer met Firefox
 Bezoek onze Aan de slag-pagina om uit te vinden hoe u het maximale uit Firefox kunt halen.

• Doe meer met Firefox

• Lees meer over ons beveiligingsproces

Wat is er nieuw in deze update? Lees de uitgaveopmerkingen.

Welkom bij Firefox 3.5
 Bedankt voor uw tijd! Deze update maakt het web veiliger voor u.
 Lees de uitgaveopmerkingen voor meer details.

Hulp nodig?
 Onze ondersteuningswebsite bevat meer dan genoeg antwoorden, plus een livechatmogelijkheid (in het Engels) om u te begeleiden bij lastige problemen.

Tijd om persoonlijk te worden
 Er zijn duizenden gratis manieren om uw Firefox precies af te stemmen op wat u online wilt doen.

• Bezoek Firefox Support

• Verloren Add-ons

buurt hebt. Ik vraag me af of dit systeem ooit goed kan gaan werken. Als voorbeeld van een toepassing noemt Firefox het bestellen van een pizza bij jou in de buurt. Die kon wel eens koud aankomen. Eet smakelijk.

Als je een site eenmaal toestemming hebt gegeven, dan kun je die voor later weer ongedaan maken. Je kunt ook het doorgeven van de locatie voor alle sites en voor altijd uitzetten door in de adresbalk about:config te typen en op geo.enabled te klikken. Moeilijker had Firefox het nauwelijks kunnen maken.

Beheer van tabs

Als je 'vroeger' (nou ja, in browserland is enkele jaren gelijk aan enkele kalendereeuwen) meerdere sites tegelijk wilde openen, moest je voor elke site de browser opnieuw opstarten. Hetgeen veel vergde van de pc.

De toepassing van tabs was een van de voordelen van Firefox. Deze voorsprong heeft Firefox niet meer, omdat andere moderne browsers ook tabs toepassen.

Het nieuwe Firefox lijkt een stapje terug te gaan. Als het aantal tabs te groot wordt en het overzicht verloren gaat, kan een tab naar beneden geslept worden. Dan opent deze in een nieuw venster. Zeer zeker niet door het gehele programma nog eens op te starten, maar als alternatieve presentatie van tabs.

De voorgaande versie had de mogelijkheid om de tabs op te slaan bij het afsluiten. Dit gebeurde automatisch bij een crash of een herstart wegens update en dergelijke. Bij de volgende start worden de tabs weer keurig in de oude toestand geopend. Deze functie is in versie 3.5 natuurlijk nog steeds aanwezig.

Andere verbeteringen

Er zijn uiteraard nog veel meer verbeteringen, zoals downloadbare fonts, CSS-media queries, toepassen ICC-profielen en nog een aantal vrij technische toeters en bellen. Daar gaan we nu niet op in wegens ruimtegebrek en omdat de toepassing alleen interessant is voor een kleine groep gebruikers.

Update 'verplicht'

Bij een 'major upgrade' stopt de support van de oudere versies. Voor versie 3.0 komen dus ook geen verbeteringen van de veiligheid meer. Daardoor wordt het gebruik van de 3.0 versie van Firefox steeds onveiliger.

Dit moet niet onderschat worden. Ook voor de versie 3.5 waren er in korte tijd al updates nodig in verband met potentiële veiligheidslekken.

Conclusie

Al met al brengt Firefox 3.5 een aantal belangrijke verbeteringen ten opzichte van de voorgangers. Inmiddels staan Firefox 3.6 en 3.7 ook al in de startblokken. Vooral op het gebied van snelheid zullen deze verdere verbeteringen brengen.

Bespiegelingen op een camping

• Liever intuïtief of liever duidelijk?

Kees Brantjes

Camping, laptop, neefje, ...

Afgesproken dat neefje Skypet met zijn ouders. Tijdstip geSMS't, uurtje WiFi in kantine aangeschaft. Programma Skype - thuis al op laptop gedownload - opstarten.

Een compleet onbekend venster opent zich. O hemel. Dat is natuurlijk die nieuwe versie die zich op de thuis-pc ook almaar aanbood. Maar aangezien ik bekend en tevreden ben (dank Skype, compliment) met de goed werkende huidige

Waar is de 'Start mijn video'-knop? Waar is het koptelefoonicoontje dat de volumeindicators en sliders toont? Hoe open ik een chatvenster voor als de spraakverbinding slecht is? Ik zie ergens een chatsymbooltje, maar dat opent géén chatvenster. Wel verschijnen ergens in een hoekje letters als ik geërgerd op wat toetsen ram. Is/wordt dit al verzonden? Enfin, intuïtief te werk gaande qua symbolen en her en der geplaatste knopjes verloopt de sessie vlekkeloos en ondanks het onnodige opent-houd nog binnen het toegemeten uur. (dank, Skype!).

Maar waarom bij een nieuwe versie van een programma op een steeds weer andere manier dezelfde acties moeten doen in een wéér anders ingedeeld venster? Hadden gebruikers geklaagd over het huidige venster? Of heeft de modepolitie een inval gedaan? Of ...?

Zo werk ik ook nog met MS-Office XP. Ik twijfel er niet aan dat versie 2007 ook goed, of nóg beter werkt. Maar op mijn nieuwe laptop toch de meegeïnstalleerde versie 2008 verwijderd en Office XP er op gezet.

Waarom? Omdat ik al sinds Word 1.1 - één diskette was dat geloof ik! - bekend en tevreden (dank, MS!) ben met de werking. Bekend genoeg om voor veelgebruikte acties op eigen werkbalken eigen knopjes met eigen symbolen voor eigen macro's te hebben.

Ongetwijfeld kan datzelfde ook in versie 2008, jazeker, maar dan 'heel anders'. Heb ik iets tegen leren? Nee hoor, integendeel. Ben ik oud, vastgeroest? Nee (echt niet hoor ;-)) Maar ik leer graag iets nieuws, en niet hoe ik oude wijn uit nieuwe zakken moet schenken.

Ik heb mijn PC als utiliteitsobject, niet als verfraaiing van mijn omgeving. Dus geen behoefte aan modieus gekleurde programmavensters in de vorm van klodders stopverf met overal verspreide knopjes, zodanig dat de vlakverdeling esthetisch verantwoord is. Hip? Nee, hop, de bit-tenbak in.

Wat was/is er mis met dat standaardwindow van boven naar beneden: Titelbalk - Menubalk met alle functies - Werkbalk (aanpasbaar) met meestgebruikte functies - Werkruimte - Statusregel.

Hoeveel kennissen (en niet alleen 60++) heb ik al moeten uitleggen waar in IE 8 nú weer de functies zitten? Hoeveel kennis die ik in het buurthuis heb overgedragen is al weer volledig irrelevant zonder dat de wijzigingen relevant zijn?

Mijn ideale GUI is: veel nieuw, verwarrend, modieus, felgekleurd, intuïtief, maar met die ene knop om als skin te kiezen voor dat saaie, duidelijke, rechthoekige standaardvenster. En dan graag ook meteen bij alle functies aanwezigheid én vermelding van de sneltoetsen van die functie.

Zo, en nu maar hopen dat op de parkeerplaats van de camping mijn auto niet automatisch een nieuwere - en Franse - versie van zijn firmware heeft gedownload. Goede kans dat dan ineens de functie van de pedalen veranderd is.

• GigaHits 2009-4 •

Henk van Andel

De vakanties zijn voorbij en we zijn bij hcc!CompUsers weer volop bezig. Alles is in rep en roer voor de organisatie van de MegaCompUsersDag op 19 september, waar 20 HCC-groeperingen onze gast zijn. Mis dit festijn met 13 lezingen, 5 workshops en heel veel demo's en info in de grote zaal niet! En we zijn natuurlijk ook al druk in de weer met de voorbereidingen van de HCC-dagen op 27-29 november in de Jaarbeurs te Utrecht.

Ondanks de vakanties en de drukke tijden heeft deze GigaHits daar niet onder geleden. We bieden deze keer een zeer groot aantal nieuwe programma's aan, namelijk zo'n 600! In allerlei categorieën. De GigaHits 2009-04 is weer een volle dual layer DVD-ROM met een capaciteit van 8,5 gigabyte. In feite kregen we niet alles erop wat we al klaar hadden staan. De rest schuift door naar de volgende GigaHits.

GigaHits rammelt de pc uit?

Bij de vorige GigaHits kregen we enkele klachten over sterke vibratie van de disc in de drive. En eerlijk gezegd had ik daar eerder zelf ook al last van.

Volgens de perserij voldoen de GigaHits aan de kwaliteitsnormen. Het probleem treedt met name op bij moderne snelle drives met een lichte bouwvorm. Drives die in moderne laptops vaak voorkomen. Bij alle mensen met klachten bleek dit het geval. In een 'steviger' drive in een desktop-pc heb je geen last van deze sterke vibratie.

Om het probleem toch op te lossen, hebben we gezocht naar programma's die de snelheid van de drive verlagen. We hebben twee gratis programma's hiervoor gevonden:

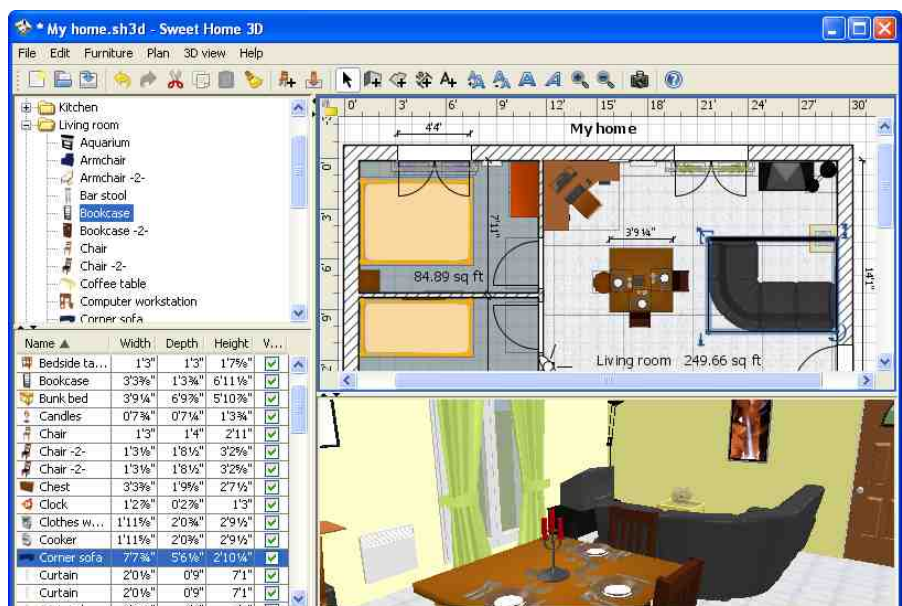
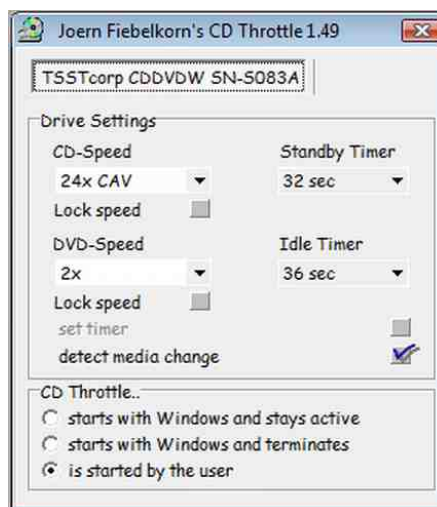
- CD Bremse (www.cdbremse.de): dit Duitse programma '(in het Engels 'CD-Throttle') is simpel in het gebruik. Je kunt de gewenste maximum snelheid instellen.
- Nero Drive Speed is een soortgelijk programma.

Bij mij werkten deze programma's. Maar dat wil niet zeggen dat ze bij iedereen werken. Dus even uitproberen.

Deze programma's kunnen overigens ook goed ingezet worden als je CD/DVD-ROM drive te veel kabaal maakt bij het luisteren naar muziek of het kijken naar video's.

Bijzonder is deze keer een aantal CAD-programma's. Niet voor iedereen

bedoeld; als je niet weet wat CAD betekent, dan moet je er maar niet naar kijken. Alhoewel, er zit ook een heel aardig freeware programma bij om je huis en interieur te tekenen in 3-D. Zie onder 'Wetenschap en Techniek/CAD/Sweet Home 3D'. Overigens, dit programma is ook gebruikt om de CompUsers-stand op de HCC-dagen 2008 te ontwerpen en te publiceren.

Kijk eens in de categorie 'Internet/Browsers'. Natuurlijk hebben we daar de nieuwste browsers opgenomen, zoals de pas uitgekomen Firefox 3.5. De volgende keer hopen we plaats te hebben om een aantal browsers in een 'portable' uitvoering op de GigaHits te zetten. Dan kun je ze eens proberen zonder ze allemaal te moeten installeren en je Windows systeem daardoor te 'vervuilen'.

We sluiten graag ook zoveel mogelijk aan bij de inhoud van de SoftwareBus. De daarin genoemde programma's zijn grotendeels opgenomen op de GigaHits. Te noemen zijn onder andere Ubuntu 9.10 (nog een alfaversion, de definitieve versie verwachten we eind oktober) en BSD. Deze horen bij het artikel over het booten van Jan Stedehouder over het naast elkaar installeren van drie systemen op je hard disk (tripleboot). Daar hoort ook nog Windows 7 Release Candidate bij, maar die mogen we van Microsoft er niet op zetten. Je had deze kunnen downloaden bij Microsoft, of je hebt een DVD toegezonden gekregen via de HCC, of je weet er vast nog wel aan te komen. Windows 7 RC kun je bij Microsoft activeren t/m 21 oktober; het werkt tot volgend voorjaar.

Deze GigaHits is dank zij de inspanningen van Hans Luning (CompUsers Linux Platform) weer eens 'multibootable'. Je kunt de volgende 'live' systemen opstarten:

- Slax version 6.1.1
- Puppy Linux version 4.2.1
- Tiny Core version 2.1
- System Rescue CD version 1.2.2
- Parted Magic version 4.3

Parted Magic heb je nodig voor bijv. het indelen van je harddisk voor de drie systemen, zoals beschreven door Jan Stedehouder. Maar de andere live (Linux) systemen zijn zeker ook de moeite waard om eens te proberen.

Multiboot en Tripleboot

Jan Stedehouder beschrijft in deze SoftwareBus hoe je drie besturingsystemen op de harddisk kunt installeren en opstarten. Hans Luning zorgde ervoor dat deze GigaHits multibootable is.

Voor de meeste pc-gebruikers ziet dit eruit alsof het hetzelfde is. Maar niets is minder waar! Alhoewel er natuurlijk wel overeenkomsten zijn.

Harddisk:

Het principe is dat je meerdere besturingsystemen ieder op hun eigen partitie(s) installeert; een bootmanager herkent zo'n situatie en je kunt in het menu van de bootmanager de afzonderlijke systemen een naam geven. Vaak kun je ook allerlei opties in de bootmanager opnemen.

CD/DVD-ROM:

Het installeren van een besturingsysteem op een CD- of DVD-ROM gaat niet, ze zijn niet beschrijfbaar. Er staan de bestanden op om een besturingsysteem te installeren. Maar ... de laatste jaren is het ook mogelijk om een besturingsysteem 'live' op te starten vanaf een ROM. Daarbij wordt gebruik gemaakt van RAM-geheugen van de pc en eventueel van tijdelijke bestanden op de harddisk.

Een ROM heeft geen partities zoals een harddisk. Alles staat dus gezellig bij elkaar en door elkaar. Om meerdere besturingsystemen te kunnen opstarten van een ROM (multiboot), moet het bootsysteem 'verteld' worden welke bestanden opgestart moeten worden. En dat is vaak een verdraaid ingewikkelde aangelegenheid. En het is ook niet mogelijk met alle besturingsystemen. Dus het lukt niet altijd.

Het zou heel mooi geweest zijn als we Ubuntu, BSD en Windows 7 RC op de GigaHits multibootable opgenomen zouden hebben. Wellicht zou dat gelukt zijn, maar omdat Windows 7 RC er niet op mocht wegens de licentiebepalingen van Microsoft, hebben we daar vanaf moeten zien.

Ervaring met Windows 7 RC

Henk van Andel

Enkele weken geleden stuurde Microsoft in samenwerking met de HCC naar ca. 3.000 CompUsers leden met een SoftwareBus abonnement een DVD met Windows 7 Release Candidate. Ik hoorde ook tot de gelukkigen.

Overigens was Windows 7 RC tot 20 augustus ook te downloaden bij Microsoft. Deze versie blijft na activatie op een Microsoftsite volledig werken tot 1 maart 2010. Daarna ook nog tot 1 juni, maar in de laatste periode wordt het systeem elke twee uur gestopt. De definitieve versie is vanaf 22 oktober in de winkel.

Natuurlijk heb ik de toegezonden DVD snel geprobeerd en Windows 7 naast Vista op een laptop geïnstalleerd. Dat ging vlekkeloos. Na ca 30 minuten was het klaar en stond Windows 7 op mijn scherm. Tijdens het installeren moesten enkele simpele vragen beantwoord worden. Onder ander, werd gevraagd in welk land ik woon en even later welke tijdzone dat is. Zou Microsoft echt niet weten in welke tijdzone Nederland ligt?

Na de installatie kan ik bij het opstarten kiezen of ik Windows Vista of Windows 7 wil. Windows 7 staat bovenaan en wordt default opgestart. Tenzij je tijdig ingrijpt. Zolang ik alle programma's niet heb omgezet naar Windows 7, zit ik dus als een havik bij de laptop tijdens het opstarten.

De hardwareherkenning viel me tegen. Maar misschien zal die in de definitieve versie verbeterd zijn. Windows 7 RC herkende mijn NVIDIA GeForce 9100G M video niet en startte op met een standaard low resolution scherm. Dit euvel was snel verholpen door de Vista driver te installeren, nu heb ik weer een 1680x945 scherm in volle kleuren.

In het gebruik blijkt Windows 7 veel sneller dan Vista. Niet alleen het opstarten, maar vooral de toepassingen zijn veel sneller. Een 'zwaar' programma als Scribus (Open Source programma waar de SoftwareBus mee gemaakt wordt) is onder Vista nagenoeg onbruikbaar traag. Onder Windows XP loopt het wel goed, onder Windows 7 ook.

Geef je ervaringen door!

Microsoft en de HCC hebben de Windows 7 RC DVD's verspreid onder 'expert gebruikers'. Daarom kregen vooral de SoftwareBusabonnees een exemplaar toegestuurd.

In een begeleidende brief vraagt Microsoft de ervaringen door te geven op een speciale website. Daar kun je ook de meningen van anderen lezen.

Zie: www.windows.nl/tipsvanexperts.

● Tagged ●

René Suiker

We hebben in een tweetal artikelen veel aandacht besteed aan Hyves. Hyves is een sociaal netwerk, voornamelijk gericht op contacten binnen Nederland. In die artikelen zijn ook andere netwerken eens aangestipt. Nu willen we niet al deze netwerken stuk voor stuk gaan behandelen, tenzij er veel vraag naar komt, maar wel willen we eens aandacht besteden aan één andere site, meer gericht op internationale contacten.

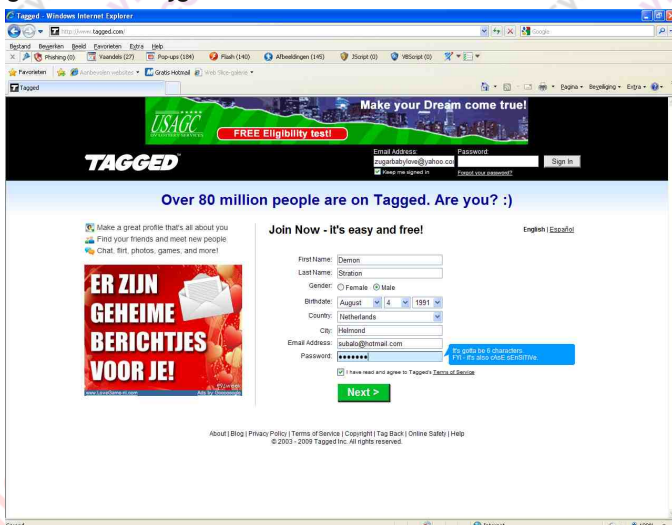
Overigens wordt Tagged ook wel eens als 'dating site' gezien, maar of dat terecht is moet je voor jezelf maar eens bepalen. Je kunt er in elk geval toe besluiten om niemand van je Tagged-vrienden ooit fysiek te ontmoeten, net zoals je er voor kunt kiezen om elkaar wel te ontmoeten als je elkaar via Hyves hebt leren kennen.

Wat is het verschil tussen een 'dating site' en een 'sociaal netwerk'? Wel, in een dating site is het de bedoeling dat je elkaar via het internet leert kennen, en elkaar daarna toch wel vlug gaat ontmoeten en afhankelijk van het soort dating een bepaalde relatie aanknoopt. Ik heb die drijfveer bij Tagged niet aangetroffen, maar het wordt wel makkelijk gemaakt om virtueel contacten aan te knopen met mensen die je nog niet kent. Maar goed, dat vind ik nu toevallig best leuk en misschien enkelen onder de lezers ook.

Zelf heb ik in elk geval nog niemand ontmoet die ik via Tagged heb leren kennen. Maar mochten mijn reizen mij ooit weer eens in den vreemde brengen, dan bestaat er natuurlijk een kans dat ik op zo'n verre bestemming plotsklaps een 'tour guide' ter beschikking heb. En andersom kan natuurlijk ook: misschien komt iemand eens naar Nederland en wil die graag een rondleiding.

Tagged is niet de grootste, maar met 80 miljoen deelnemers tellen ze wel mee. Ik ga een paar dingen vertellen en laten zien aan de hand van wat illustraties. Ik wil het niet weer een verhaal van 80 pagina's maken, maar als ik weer voldoende leuke reacties krijg, komt er misschien een vervolg. Dit alles in het kader van Platform WebOntwerp van CompUsers.

Het starten met Tagged is heel simpel. Je surft naar www.tagged.com en krijgt onderstaand startscherm te zien:

Het is wel Engels, maar dat is vrij logisch, voor een internationaal georiënteerd netwerk. Het is op zich gratis om deel te nemen aan Tagged, maar er zijn ook, zoals in Hyves, mogelijkheden voor wat extra's en daar zijn dan kosten aan verbonden. Voorlopig heb ik er zelf nog geen stuiver aan besteed en ik voel me niet vreselijk beperkt in mijn bewegingen.

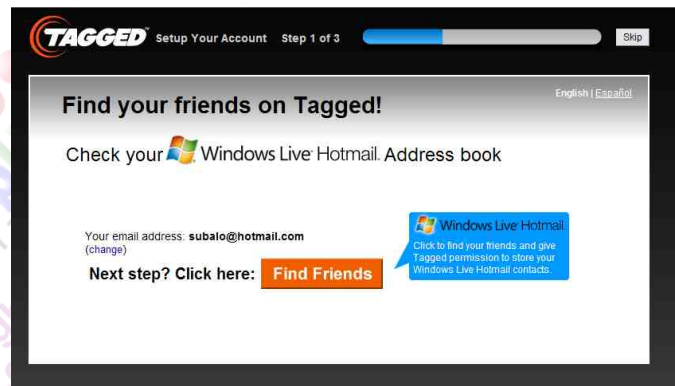
Vul hier gewoon je gegevens in, je kiest straks zelf met welke naam je op je pagina komt te staan. Voor deze demonstratie heb ik maar wat ingevuld, want ik heb al een account op Tagged.

Vervolgens moet je nog even laten zien dat je wel mens bent, om te voorkomen dat robots te veel spam-accounts aanmaken:

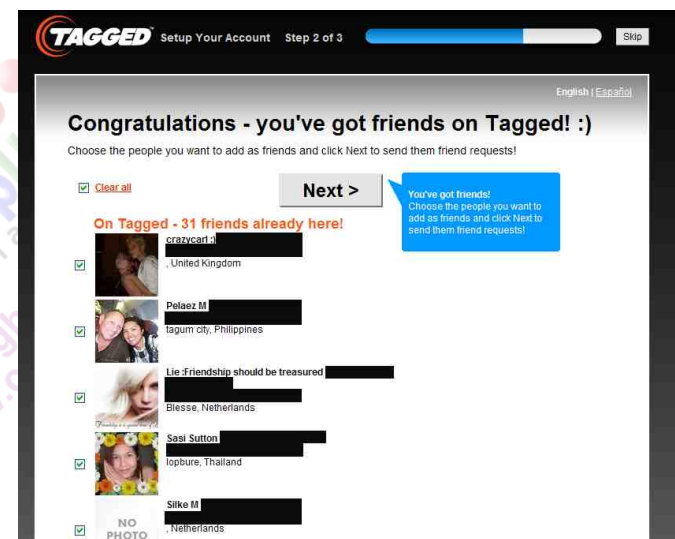
Join Now - It's easy and free!

Daarna heb je de keuze om alvast je kennissen (op basis van je adresboek voor je opgegeven mailadres) die al op Tagged zitten aan te sluiten. Je kunt deze stap overslaan, maar je kunt er ook voor kiezen om het jezelf gemakkelijk te maken:

Er gebeurt nog niets, in tegenstelling tot sommige andere netwerken krijgen je kennissen op basis van 'find friends' nog geen mail in de bus. Je krijgt een vervolgscherm te zien, zoals hieronder:

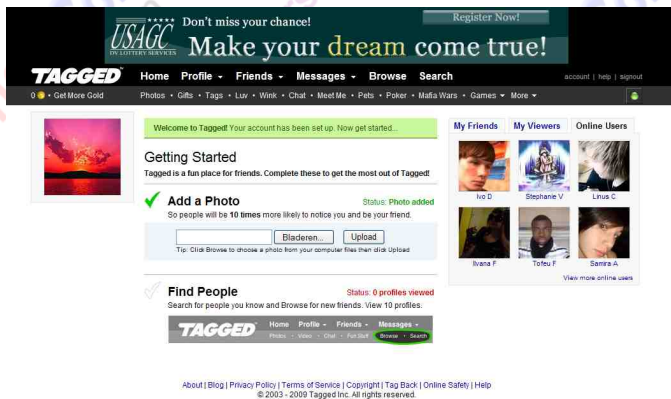

Op dit scherm kun je dus je vrienden uitnodigen om ook in Tagged jouw kennis te zijn (in Tagged heten dat trouwens 'friends'). Je kunt al je kennissen aan laten, je kunt ook alles uitzetten, maar dan kan je net zo goed de stap overslaan (skip). Enige selectiviteit is wel wenselijk, maar waarschijnlijk vinden je kennissen die op Tagged zitten het niet erg om ook daar je kennis te zijn. Maar je kunt je vergissen.

Na 'next' krijg je de kans je overgebleven contacten uit je adresboek voor Tagged uit te nodigen. Ik raad je af om dat voor je hele adresboek te doen. Ik denk dat je er niet iedereen enthousiast voor krijgt en raad je dus aan dit heel selectief te doen. Zelf heb ik niemand op deze wijze uitgenodigd.

Vervolgens een scherm om een foto te uploaden. Daarmee is het klaar. Je kunt deze stap trouwens overslaan, maar een profiel zonder foto is feitelijk niet compleet.

Je hebt, na het al dan niet overslaan van de fotostap, je profiel op Tagged klaar. Er komt niet eerst nog een mailtje naar je toe, je kunt gewoon gelijk beginnen. Ik heb voor dit artikel even een Windows standaardplaatje genomen. Details over uploaden van de foto laat ik achterwege.

Bovenin in het beeld is altijd een reclamebalk te zien, tenslotte gaat voor niets alleen de zon op. Ik zie 'm doorgaans niet eens meer, je hebt gewoon niet het volledige scherm ter beschikking. Onder de reclamebalk heb je twee menubalken ter beschikking. Soms is een menu-item een directe link, soms staat er een driehoekje naast en heb je nog wat keuzes binnen het menu.

Bij de keuze Home ga je naar de Tagged homepage. Daar hoef je niet vaak te zijn, maar je kan er wel eens wat berichten over Tagged lezen. Als je op Profile klikt kom je op je eigen profielpagina. Naast Profile stond een driehoekje; je kunt dan ook een selectie maken van welk deel van je profiel je wilt aanpassen.

Even een anecdote tussendoor: dit artikel is niet in één sessie tot stand gekomen. Tussen het schrijven door heb ik even een vakantie genoten. Ik was vóór mijn vakantie tot hier gekomen en ga zometeen verder. Maar waar het om gaat, ik had tot nu toe nog niet veel aan mijn profiel gedaan, maar intussen zijn de eerste berichten al binnen. Het is met Tagged erg makkelijk om contacten te leggen, en ook om ze te krijgen. Daar moet je natuurlijk wel tegen kunnen.

Op zich is het natuurlijk niet moeilijk om alles wat je niet bevalt gewoon te negeren. Als je je gauw boos maakt over het feit dat iemand ongevraagd contact met je zoekt, moet je niet aan Tagged meedoen.

Verder geldt natuurlijk voor Tagged hetzelfde als voor alle sociale netwerken: je maakt zelf uit, hoeveel uit je privéleven je met de rest van de wereld wilt delen. Enige terughoudendheid is niet per se onverstandig, maar aan de andere kant, hoe meer je wel van jezelf toont, des te meer kans op 'aansluitende contacten'.

Je hebt overigens de keuze uit een 'publiek profiel' en een 'privéprofiel'. In het eerste geval kunnen mensen je hele Tagged profielpagina lezen, zien welke tags (kom ik zo op) en comments je hebt ontvangen, wie je vrienden zijn, enz.

Bij een privéprofiel kunnen ze één foto zien, je profielfoto, en je naam in Tagged, en hebben ze de mogelijkheid een vriendschapsverzoek in te dienen. Voor je Tagged-vrienden is natuurlijk wél je hele pagina toegankelijk.

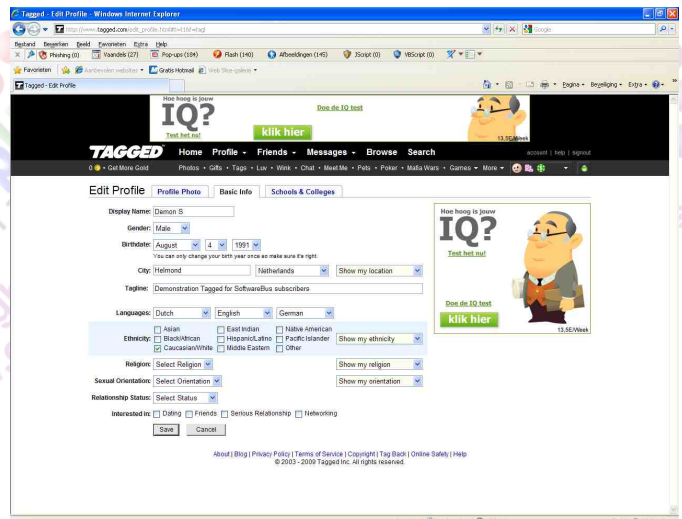
Via bovenstaand scherm kan je je profiel aanpassen. In het uitgeklapte 'profile' menu kan je er ook voor kiezen delen te behandelen, maar je kunt ook op 'profile' klikken en dan komt dat scherm tevoorschijn.

Binnen Tagged heb je een gebruikers-ID gekregen; daar doe je verder nog weinig mee, je logt in met je zelfgekozen loginnaam en password. Je kunt ook een URL binnen Tagged aanmaken, bijvoorbeeld www.tagged.com/computer.

We kijken even goed naar het scherm. Net links van het midden zie je onder de menubalken je profielfoto. Als je een private profiel hebt aangemaakt, is dat de enige foto die anderen (niet vrienden dus) van je zien. Links daarvan zie je een aantal hyperlinks. Rechts van de foto zie je wat gegevens over de eigenaar van het profiel. Dit is de standaardindeling.

De foto boven is het profiel in 'edit mode'. Als je trouwens op 'select' bij 'tagline:' klikt, krijg je onderstaand scherm te zien. Daar kan je behalve tagline nog een aantal andere gegevens over jezelf kwijt.

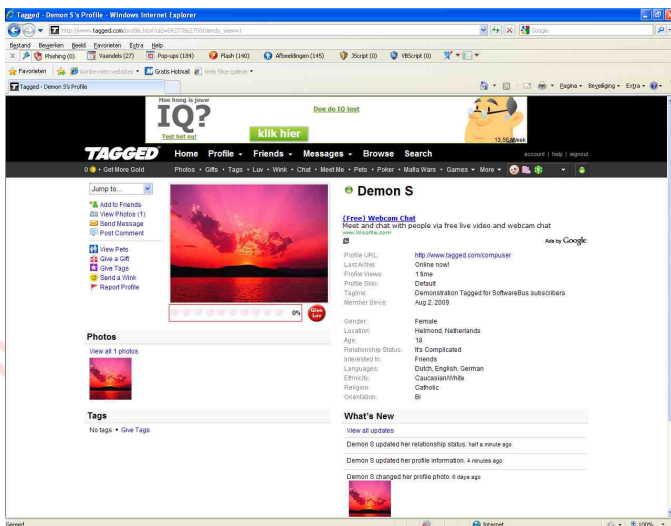
De gegevens die je hier invult komen dus in je profiel terug, althans voor zover je dat wilt.

Alle blokjes zijn invulbaar. Je displaynaam is de naam waarmee je getoond wordt. De URL staat daar in principe los van; die is niet meer te wijzigen, de displaynaam kan je elke dag aanpassen (en wel vaker ook). Onder deze naam vinden je vrienden je weer terug, dus het is op zich handig deze enigszins stabiel te houden. Je geslacht kan je invullen en ook weer veranderen. Toch handig, als je denkt langer lid te blijven dan je geslacht te houden. Je geboortedatum kan je invullen, maar het geboortjaar maar éénmalig. Je kunt dus niet je hele leven 25 blijven in Tagged. Je verjaardag wordt trouwens door Tagged gebruikt om je vrienden op de hoogte te stellen.

Vervolgens kun je woonplaats en land opgeven. Je kunt ervoor kiezen om dat ook te tonen (show), je kunt het ook verbergen (hide). Hetzelfde geldt voor etniciteit, religie, seksuele voorkeur en burgerlijke staat. Verder kan je aangeven waarom je op Tagged bent. Als je vervolgens op Save drukt kan je terug naar je profiel.

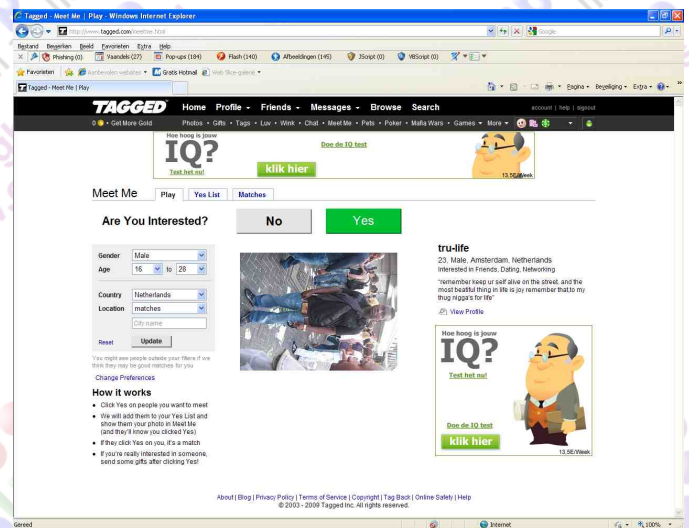

Verder kan je in het stuk 'about me' nog veel meer kwijt; wat je niet invult, wordt als rubriek gewoon niet getoond. Je kunt ook velden toevoegen, die dan wel getoond worden. Als je vindt dat je genoeg hebt ingevuld, kan je het ook bekijken zoals anderen je zien, door links naast de foto op 'Friend's View' te klikken. In ons voorbeeld krijg je dan dit resultaat: Ik denk dat het bijwerken van het profiel nu wel duidelijk is en laat dat hier even bij. Als je naar bovenstaand plaatje kijkt, zie je onder de profielfoto nog lager 'Tags'. Daar dankt Tagged vermoedelijk zijn naam aan. Je kunt bij mensen een 'tag' achterlaten, een soort 'kaartje' met een al dan niet leuke tekst erop. Vaak gebruik je dat bij vrienden (en dat kunnen dus ook vriendinnen zijn) maar dat is op zich niet verplicht. Wel is het zo dat je bij mensen die een private profiel hebben en geen 'friend' zijn, geen tags kunt achterlaten.

Je ziet hier op je profiel 'give tags' naast de foto staan, maar je kunt jezelf geen tags geven. Je kijkt nu naar je profiel zoals anderen dat zien; jij kunt bij anderen een tag achterlaten.

Mijn artikelen hebben altijd de neiging veel te lang te worden; ik denk dat hier ook een feuilleton aan gewijd kan worden, maar of daar veel belangstelling voor bestaat moeten we afwachten. Daarom richting afronding. Maar ik had gezegd, dat het makkelijk was om contact te leggen. Tagged biedt naast de tags nog meer mogelijkheden om een teken van leven te geven. Je ziet op het scherm 'Post Comment' en 'Send Message'. Een message is een privé bericht, een 'comment' is een bericht dat op de pagina verschijnt en dus zichtbaar is voor iedereen die het profiel kan zien.

Bovenin zie je ook een hyperlink 'add to friends'. Zo'n link tref je dus ook aan op de private profielen. Dan kan je geen berichtje achterlaten, ter ondersteuning van je aanvraag. In de onderste menubalk zie je een optie 'Meet Me'. Dat is een manier om contact te krijgen met tot nu toe onbekende mensen. Je had al contact kunnen leggen met bekenden via de e-mailoptie bij het aanmaken van je profiel, je kunt ook rechtstreeks zoeken, maar je kunt dus ook bij onbekenden terecht komen. Bij 'Meet me' krijg je een variant op onderstaand scherm te zien:

Je ziet onder de advertentie drie tabjes voor Meet Me; op dit moment is 'play' geselecteerd. Je ziet links daaronder een selectielijstje waarmee gestuurd wordt welke 'kandidaten' getoond worden. De uitleg staat er ook bij.

Omdat we voor de demonstratie ons profiel vrouwelijk hadden gemaakt en niet strikt lesbisch, heeft het systeem al ingevuld dat we mannen willen zien. Leeftijd is in dit geval tussen 16 en 28 reeds ingevuld. Overigens, als we (en dat geldt voor de meeste lezers) volwassen zijn, kunnen we niet onder de 18 selecteren en zijn voor ons alle profielen van onder de 18 vanzelf private. Op die manier probeert Tagged minderjarigen te beschermen.

We zien een profiel van 'Tru-Life' en er wordt gevraagd of we geïnteresseerd zijn. Als we hier op 'Yes' klikken en Tru-Life doet dat ook bij ons, dan is er een match gemaakt en krijgen we hier beiden bericht van. Is er geen match, dan hoor je niets.

Er is rechts in beeld ook een link 'view profile', daarmee kan je iets beter bekijken dan alleen de basisgegevens in het spel.

Door regelmatig dit spel te spelen (en je ontvangt daar regelmatig uitnodigingen voor, tenzij je dit uitzet) word je telkens met nieuwe deelnemers geconfronteerd en er zit vast wel eens iemand bij die belangstelling oproept. Een andere manier om iemand te zoeken is via 'search'. Ik kan nog veel meer vertellen, maar wil het hier even bij laten en de belangstelling afwachten. Veel plezier!

• HET FOTOSCHILDERIJ •

Henk Rieke

De fotografie is voor de hobbyisten nog nooit zo spannend geweest als de laatste tien jaar. Jarenlang waren wij erg blij met een geslaagde kleurenfoto, ontwikkeld door de fotograaf, of een mooie diepkleurige dia, die we met trots aan onze familie, vrienden en kennissen lieten zien. Dit is allemaal voorbij: een kleinbeeld-camera voor negatiefilm of dia is waarschijnlijk nog met moeite als nieuw te koop.

De digitale camera heeft het fotograferen overgenomen, met een bescheiden start van 1 miljoen pixels kunnen we vandaag wel tot 15 miljoen pixels beeldgrootte kopen. Lenzenstelsels waar we vroeger alleen van konden dromen zijn in een beetje camera royaal voorhanden. Dat wil niet zeggen dat de foto's beter zijn geworden, maar de technische mogelijkheden met deze moderne camera's om mooie aparte foto's te maken zijn op een onvergelykbare wijze uitgebreid.

Ook het aantal foto's die we in een gegeven situatie maken is veel groter geworden, want de ruimte op onze chip en computer is van dien aard dat beperking echt onnodig is, en wat we echt slecht vinden wissen we met één druk op de knop. De verzamelingen die we aanleggen kunnen we ook veel gemakkelijker gezellig presenteren, zoals met behulp van een computerscherm, een tv-scherm, of een digitaal fotoscherm. En natuurlijk zijn er ook nog altijd de afdrucken op fotopapier.

Maar we willen meer: onze foto's komen in een eigen fotoalbum van de fotograaf, worden verwerkt in een scripboek of komen als foto op linnen als schilderij aan de wand te hangen. Dat geeft de artistiek begaafde hobbyist weer nieuwe kansen om zijn werk te presenteren, en meer met zijn hobby bezig te zijn. Foto's kunnen met behulp van fotoprogramma's sterk verbeterd worden: fouten kunnen we corrigeren, kleuren verbeteren, uitsnijdingen maximaliseren. Maar het blijven foto's.

Nu er nieuwe generaties 'kunstenaars' leren werken met Photoshop, Paintshop Pro, Gimp of andere, wordt hun artistieke inbreng ook groter. Hun wensen worden gerealiseerd in nieuwe programma's. Een aquarel, tekening of olieverfschilderij blijft aan de artistiek voorbehouden - vakmanschap is meesterchap. Maar de hobbyist gaat hun terrein benaderen, hun kunst imiteren, waardoor uiteindelijk alle partijen voordeel zullen behalen. Meer waardering voor de echte kunstenaar, en meer behoefte aan een eigen kunstwerk van een bekende artistiek.

In deze uitgave van de SoftwareBus is veel aandacht aan digitale fotografie besteed.

Dit was een inleiding om u kennis te laten maken met een programma dat uw eigen foto als basis neemt voor een digitaal schilderij.

Het programma maakt in korte tijd van elke afbeelding een schilderij in de stijl van de oudere schilders als Cézanne, Camille, Klimt, Monet, Van Gogh, e.a. Een schilderij in de stijl van een krijttekening, illustratie, pasteltekening of aquarel.

Zeer de moeite waard om eens naar te kijken en mee te spelen. Het is een zelfstandig programma; je kunt een demo laden op www.mediachance.com, het heet Auto Dynamic Painter, maar moet na enige tijd wel gekocht worden. Heel interessant.

Veel plezier!

henkriek@casema.nl

• Je eigen fotoboek •

Wessel Sijl

Hoe vaak heeft een serieuze amateurfotograaf niet gedacht hoe het zou zijn als zijn of haar foto's in boekvorm zouden verschijnen? Vaak met de fraaie voorbeelden van bekende fotografen in het achterhoofd. Voor menigeen is dat niet weggelegd, enkele uitzonderingen daargelaten. Voor het kunnen laten uitgeven van een boek komt heel wat om de hoek kijken: een degelijke aanleiding, een 'markt' van geïnteresseerd koperspubliek, een welwillende uitgever, enz. Kortom, voor de meeste amateurs een brug te ver. Maar sinds de komst van de fotoalbumprintservice, voor het digitaal samenstellen en printen van fotoalbums, kan iedere fotograaf zijn eigen boek produceren. Het 'printing on demand' is mogelijk geworden, en dat biedt nieuwe kansen en uitdagingen.

De mogelijkheid om fotoalbums digitaal samen te stellen en te laten printen bestaat al enige tijd. Er hebben zich al vele aanbieders aangediend, met inbegrip van bekende retailers, zoals de HEMA. In de begintijd was de kwaliteit nog niet super, maar daarin is inmiddels veel verbeterd. Al naar gelang het gewenste type album is tegenwoordig de kwaliteit van papier en drukwerk dermate prima, dat het zich kan meten met een echt fotoboek. En streef je naar het best mogelijke, dan bieden sommige leveranciers zelfs de mogelijkheid om de inhoud van het album op echt fotopapier te drukken.

De aanbieders spelen in - niet onlogisch - op het samenstellen van een fotoalbum, bijvoorbeeld van een vakantie of van een gedenkwaardige gebeurtenis. De software waarmee op de eigen computer het album kan worden samengesteld, houdt hiermee vaak al rekening. Bijvoorbeeld met een speelse voorindeling, vaak per pagina verschillend, en met tekstkaders van diverse afmetingen. Ook wordt vaak standaard de optie geboden om het album, vanuit een map, automatisch te vullen, met de mogelijkheid van aanpassingen naar keuze. Allemaal leuk om uit te proberen.

Maar zulke albumsoftware is ook uitstekend geschikt voor het samenstellen van een serieus boek - een eigen fotoboek - waarmee je, al dan niet thematisch geordend, het beste van eigen werk kunt laten zien. Als hebbeding in eigen bezit, of om cadeau te doen aan anderen.

Ikzelf heb een aantal malen zo'n eigen boek samengesteld, en kan nu met trots het eigen product uit de kast trekken. Een leuk en interessant hebbeding dat naar meer smaakt. Recentelijk heb ik een boek samengesteld over zwart-wit fotografie - mijn passie - met daarin per thema gesepareerd, mijn beste werk van de afgelopen vijf jaar. En heel bijzonder, nu ik het eenmaal in bezit heb, neem ik het vaak ter hand, vaker dan de losse prints.

Een greep van wat er zoal mogelijk is (ik neem de mij vertrouwde albumsoftware van de HEMA als voorbeeld - maar er zijn uiteraard meer aanbieders). Na downloaden en installeren van de software kan het echte werk beginnen. Om te beginnen wordt gevraagd welk type album gewenst is (er is een grote keus in kwaliteit en afmetingen). Zie afbeelding 1.

Voor een serieus fotoboek adviseer ik een variant met een harde kaft en gebonden rug. Ikzelf vind het formaat van 21 x 21 cm erg prettig; een mooie standaardafmeting, niet te groot en daarmee een leuk hebbeding, maar zeker ook niet te klein.

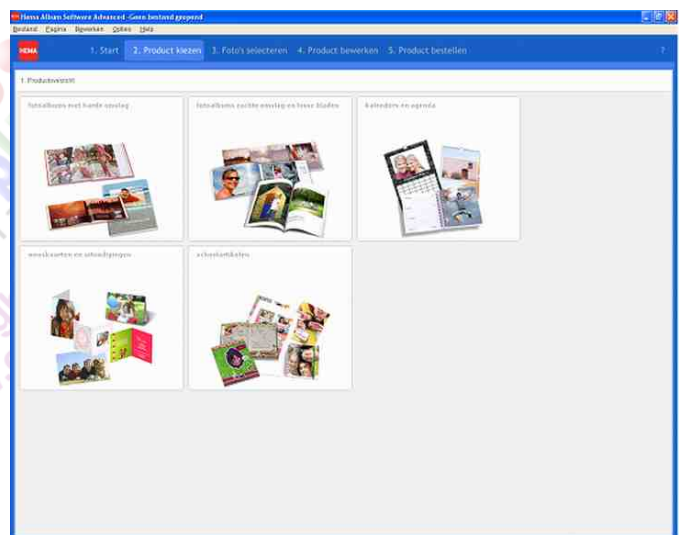
Vervolgens kan ervoor worden gekozen om de omslag zelf samen te stellen (tegen een meerprijs). Voor een serieuze productie is dat uiteraard aan te bevelen. Zo'n eigen ontwerp beperkt zich niet alleen tot de voorzijde; ook de achterzijde kan naar eigen inzicht worden samengesteld, en er kan zelfs een tekst op de rug worden geplaatst.

En verder kan de basiskleur van de kaft naar eigen smaak worden gekozen, evenals lettertype, -grootte en -kleur. Hierbij is de verleiding groot om veel 'van stal te halen', maar voor een serieus bedoeld boek is het beter om bescheiden te blijven. "In de beperking toont zich de meester." Bijvoorbeeld één foto op de voorzijde, en een bescheiden lettertype en -grootte voor de titel. Dat komt sterker en professioneler over dan een te drukke kaft.

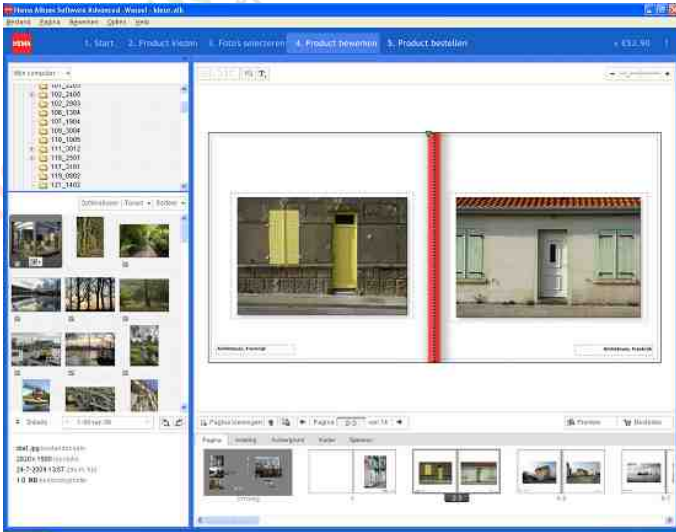
Nadat de kaft is samengesteld, volgt de inhoud. Deze kan eenvoudig worden gevuld door de gewenste foto vanuit de geïntegreerde verkenner met de muis op te pakken en te plaatsen op de pagina. Zie afbeelding 2.

De vóóringestelde indeling (veelal een typische 'album-indeling') kan eenvoudig worden gewist, om vervolgens zelf de regie te bepalen voor je gewenste indeling. Zodra een foto op de pagina is geplaatst, kan de grootte naar wens worden aangepast, door de foto met de muis aan een van de hoeken op te pakken en vervolgens te vergroten of verkleinen. Voor een sterke presentatie adviseer ik één of hooguit twee foto's per pagina, en - indien gewenst - de hoeveelheid bij te plaatsen tekst te beperken (bijvoorbeeld het benoemen van de plaats waar de foto is genomen). Ook met de kleur van de ondergrond is terughoudendheid

Afbeelding 1

Met de fotoalbumprint-service, het 'printing on demand', worden de grenzen voor presentatie van je foto's verlegd.

Afbeelding 2

geboden. Smaken verschillen uiteraard, maar ikzelf houd het gewoon bij wit, zowel voor de kleuren- als voor de zwart-wit foto's. Dit zie je ook vaak bij commercieel uitgegeven foto-boeken.

Enkele bekende aanbieders van fotoalbumsoftware en de mogelijkheid een album uit te printen zijn:

www.hema.nl
www.kruidvat.nl
www.blokker.nl
www.pixum.nl

De meeste aanbieders hebben vaak interessante aanbiedingen. Zie hun site voor mogelijkheden en prijzen.

HCC-leden krijgen bij de HEMA in Nederland en België standaard korting op vertoon van de HCC-ledenpas.

Maak de foto's niet te groot. Een ruime marge komt prettig en rustig over. Een heel dun zwart lijntje (ca. 4 pixels dik) om de foto's doet het goed. Ik breng die meestal vooraf aan met behulp van mijn fotobewerkingsprogramma. De HEMA albumsoftware biedt de optie van een schaduw. Heel fraai, de foto's gaan als het ware zweven. Maar ook hier adviseer ik bescheiden te blijven: overdaad schaadt. Een licht- of middelgrijze schaduw komt in de regel rustig over, en leidt niet de aandacht af van de foto's.

Zodra het album 'vol' is (er wordt meestal een standaard-hoeveelheid pagina's per soort album geboden voor een bepaalde prijs), kunnen naar wens pagina's worden bijgevoegd, uiteraard tegen meerprijs. In het programma van de HEMA wordt keurig het totaalbedrag dat je kwijt bent bijgehouden. Zo kun je bewaken of het boek nog binnen het budget blijft.

Als het boek klaar is, kunnen de pagina's eventueel nog van plaats worden gewisseld. De volgorde van de foto's in het boek, al dan niet thematisch geordend, is immers belangrijk. Aanbevolen wordt (de HEMA software doet dat zelfs met een aparte pop-upwaarschuwing) om het boek nog kritisch te controleren, alvorens het te uploaden. Zo'n check kan mooi met de previewfunctie, waarmee virtueel door het boek kan worden gebladerd. Is alles naar wens, en is alles binnen het gestelde budget gebleven, dan kan tot de uiteindelijke bestelling worden overgegaan. Wat er vervolgens onderhuids gebeurt, is me (nog) niet duidelijk; ik vermoed dat het album eerst naar een speciaal drukwerkbestand wordt geconverteerd. Daarna volgt het uploaden. Bij de HEMA duurt het ongeveer een week voordat het product klaar is. Uiteraard kun je naar believen meer exemplaren tegelijk bestellen.

Zodra het boek in huis is, zo is mijn ervaring, krijgt het een eigen plaats. De foto's worden op een heel andere, plezierige wijze beleefd. En zoals hiervoor gesteld, neem je het boek snel ter hand. Kortom, een nieuwe, fascinerende mogelijkheid, die je hobby naar hoger niveau kan tillen. Zie afbeelding 3: de kaft van mijn onlangs samengestelde boek met fotografie in zwart-wit. Zie afbeelding 3.

Overbodig te melden dat je kritisch moet zijn in de keuze van de foto's. Neem technisch en inhoudelijk het beste. Plaats eerst kopieën van de beoogde foto's in een aparte map. Kijk er dan nog eens rustig een aantal keren naar, of je bepaalde foto's echt in het boek wil opnemen. Laat desnoods een ander er ook een keer naar kijken; een andere kijk op de zaak is soms heel verfrissend. Is de keuze definitief bepaald, ga dan pas het boek samenstellen. Maar na zo'n kritische afweging, dan heb je ook wat.

Nog een aanvullende tip: ik heb goede ervaringen met zwart-wit foto's. Standaard komen ze fraai over, in prima neutrale grijstinten en een redelijk diepe zwarting. Maar wil je de diepe zwarte tonen krachtiger hebben (ik ben er een groot liefhebber van, denkend aan de aloude analoge gedrukte zwart-witfoto's, die vervolgens werden behandeld in een seleniumbad) dan is een alom bekende drukkerijmethode aan te bevelen: de foto's in duo-toon omzetten. In de meeste goede fotobewerkingsprogramma's (al dan niet met een speciale plug-in) is dit mogelijk. Het effect komt er op neer dat er een bepaalde tint wordt toegevoegd, bijvoorbeeld donkerbruin, die niet nadrukkelijk zichtbaar is, maar wel een hogere densiteit in de diepere tonen, en daarmee meer kracht in de foto, bewerkstelligt. Kortom, er is van alles te ontdekken en uit te proberen.

Een fotoboek van 21 x 21 cm, met ca. 75 foto's (veel meer moeten het er niet zijn - te veel kan de aandacht weer doen verslappen), en zelf ontworpen kaft moet neer op een bedrag van ca. 55 euro, althans conform mijn ervaring met de HEMA. Maar dit is slechts een voorbeeld berekening - de prijzen kunnen per aanbieder, per product, verschillen. Het lijkt een heel bedrag, maar zo'n professionele presentatie heeft toch ook wel wat. Lijkt het je leuk, maar heb je toch nog twijfels, dan is te overwegen, om bij wijze van test, eerst eens een klein boekje samen te stellen met een beperkt aantal foto's van diverse pluimage - zwart-wit, kleur, groot, klein, met of zonder tekst, diverse lettertypes, enz. Zo kan je met een beperkte uitgave kijken hoe het bevalt.

Afbeelding 3: een fotoboek van vierkant formaat (21 x 21 cm)

• Meerkleurige zeefdruk •

Henk Rieke

In onze vorige aflevering hebben wij in PaintShop Pro een tweekleurige zeefdruk gemaakt met behulp van maskers. Het is ook mogelijk om een meerkleurige zeefdruk te maken. Dat gaat als volgt.

Met 'kleurdiepte verminderen' (tot) X kleuren kunnen we het palet tot 16 basiskleuren terugbrengen. Nadat de afbeelding in grijswaarden is omgezet, analyseert het programma de gekozen afbeelding op luminantie, en zet die om in nieuwe grijswaarden. Deze grijswaarden kunnen daarna met een nieuwe kleur gevuld worden, met behulp van 'palet bewerken'.

Het protocol is gemaakt met PSP 9, maar werkt ook met latere edities. Voor PSP 8 wordt een andere indeling van het programma gevolgd, die niet past op dit protocol.

Voor PSP 12 is een 30 dagenproef te downloaden op site <http://www.corel.com>.

Protocol voor meerkleurenzeefdruk

Selecteer een afbeelding (ik vind grote vlakken een beter resultaat geven).

VENSTER < dupliceren, met kopie verder werken en origineel sluiten

EFFECTEN < Randeffecten < accentueren

AFBEELDING < Grijswaarden

AANPASSEN < Grofkorreligheid toepassen/verwijderen
< Vloeiend met behoud van rand 30

AANPASSEN < Grofkorreligheid toepassen/verwijderen
< Peper en zoutfilter, 25 - 1

AFBEELDING < Kleurdiepte verminderen: 'X' kleuren.

Hier wordt een ingave van het aantal gewenste kleuren verwacht, maximum is 16, maar voor een aardige zeefdruk is 5 beter, denk ik. De afbeelding in grijswaarden wordt nu verdeeld in vijf verschillende gradaties grijs.

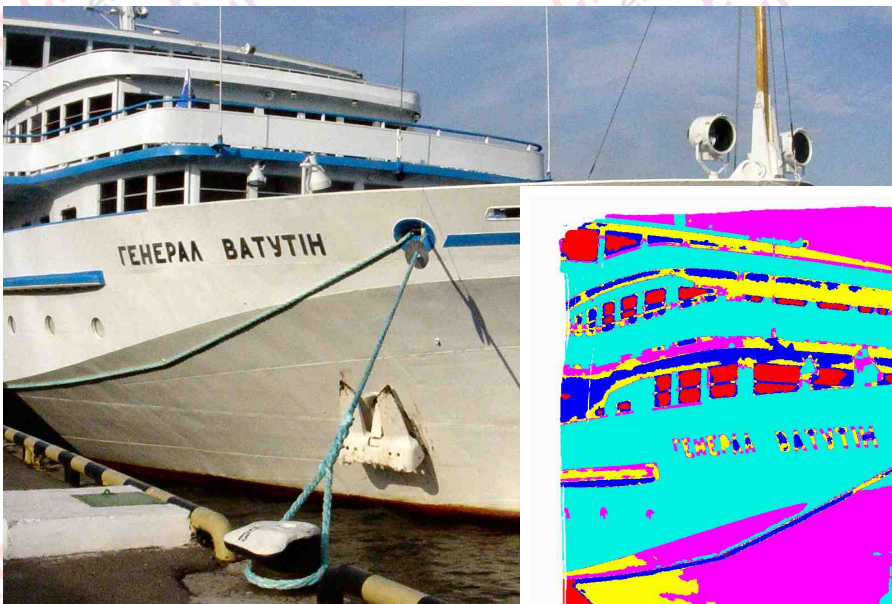
AFBEELDING < Palet < palet bewerken

Er komt nu een scherm met 16 zwarte blokjes, van zwart tot wit.

Toets 2x op blokje 1, de donkerste kleur, het kleurenscherm opent zich; kies een kleur, maar bedenk dat er heel veel mogelijkheden zijn en hier uw artistieke kwaliteiten voor kleurharmonie ten volle benut kunnen worden. OK.

Toets op blokje 2 en herhaal de vorige procedure voor de iets lichtere gradatie. OK.

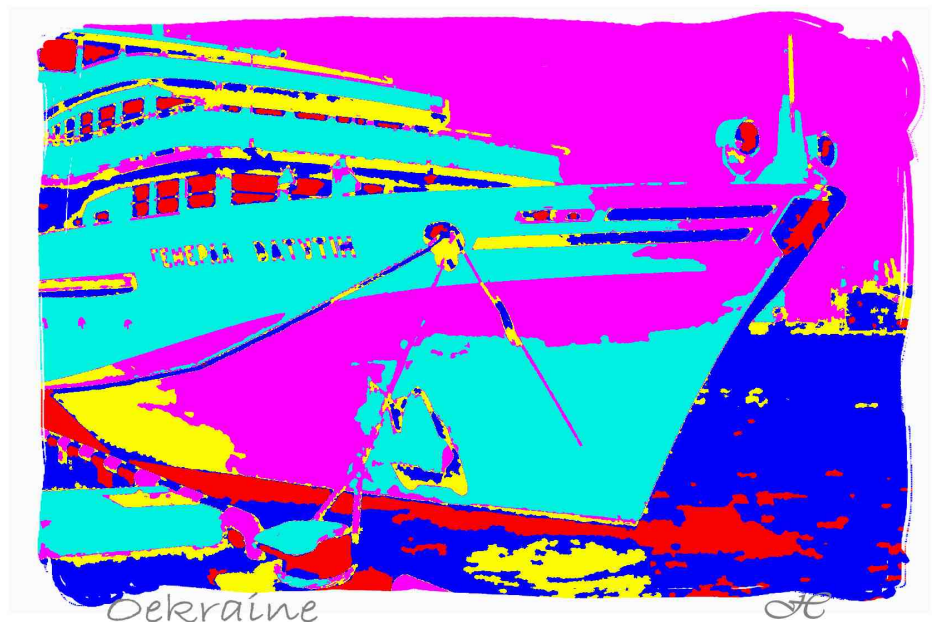
Dit herhaal je voor de volgende vlakjes, die steeds een gradatie lichter zijn. Het maximum is het door jou vastgelegde aantal, met een maximum van 16. Voor het voorbeeld heb ik 5 gradaties gekozen, De zeefdruk kan dus met 5 kleuren weergegeven worden; daar heb ik kleuren uit het kleurblok voor gekozen, maar alle mogelijke kleuren kunnen gebruikt worden.

Afsluiten met OK.

De zeefdruk kan afgewerkt worden met een lijstje uit

AFBEELDING < fotolijst

● Fotobewerking met FotoSketcher ●

Henk Rieke

Een groot aantal van ons zijn weer terug van vakantie en hebben ongetwijfeld een hele verzameling foto's gemaakt. Snel laden in de computer en nieuwsgierig kijken wat er van je inspanning is terechtgekomen. Ik hoop dat je tevreden bent. Voor een leuke verzameling foto's is een kritische blik op ons product aan te raden.

Met behulp van een fotobewerkings-programma corrigeren we de eerste foutjes: horizon bijstellen, kleur verlevendigen, uitsnijding maken, rode oogjes veranderen, ongewenste voorwerpen proberen te maskeren en gebouwen recht zetten: een heel scala van mogelijkheden staat ons ter beschikking in een groot aantal fotobewerkingsprogramma's.

We laten afdrucken maken van onze meest geslaagde foto's of laten ze op een tv door familie en vrienden bekijken. Mogelijkheden voldoende, maar je kunt méér doen met je meest geslaagde foto's!

Harald Heim gaf in zijn laatste PlugInSite: <http://thepluginsite.com/news/> een hint naar een nieuw programma, 'Foto-Sketcher' waarmee we van een geschikte afbeelding een tekening kunnen maken: gekleurd, zwart/wit, aquarel, enz., in verschillende uitvoeringen, die we zelf kunnen aangeven, en eventueel op doek kunnen laten uitvoeren.

Ik heb nu een aantal malen met dit programma gespeeld, en het is werkelijk niet te geloven wat er mogelijk is. Zonder ingewikkelde handelingen worden er schitterende resultaten behaald.

Je kunt hier heel wat uurtjes mee spelen en zodoende veel meer plezier beleven van je foto's. Het programma FotoSketcher kun je van www.fotosketcher.com downloaden en gratis gebruiken.

Veel plezier.

(henkrieke@casema.nl)

Origineel

Verwar FotoSketcher niet met PhotoSketcher (een site met stockfoto's).

Het programma FotoSketcher 1.9 staat ook op onze GigaHits bij deze SoftwareBus.

(Redactie)

Drie besturingssystemen op één pc: Windows 7, PC-BSD en Ubuntu

Jan Stedehouder

Als computerhobbyisten zijn we regelmatig in de weer met nieuwe programma's en besturingssystemen. Het testen van besturingssystemen kan prima op virtuele machines, bijvoorbeeld via het programma VirtualBox. Het nadeel van virtualisatie is dat je voor het andere besturingssysteem geen gebruik kan maken van de werkelijke hardware van je computer en de prestaties dan een stuk lager liggen. Een multiboot installatie is een logische volgende stap. Bij een multiboot installatie plaats je meerdere besturingssystemen naast elkaar op de computer. Als we dit doordacht doen, kunnen we enerzijds ons vaste besturingssysteem voor dagelijks gebruik stabiel en schoon houden en anderzijds alternatieve besturingssystemen testen. Of je plaatst een tweede versie van het normale besturingssysteem (grote kans dat het Windows is) op de computer voor het testen van de vele software die voorbij komt.

In dit artikel installeren we drie verschillende besturingssystemen op een 160 GB harde schijf. Ieder besturingssysteem heeft zijn eigenaardigheden, maar als we daar rekening mee houden is er geen vuiltje aan de lucht. We installeren het nieuwe besturingssysteem van Microsoft, Windows 7, naast PC-BSD 7.1.1 en Ubuntu 9.10 Karmic Koala. Voor Windows 7 maken we gebruik van de gratis beschikbaar gestelde release candidate. Ubuntu 9.10 bevond zich bij het schrijven nog volop in ontwikkeling, om precies te zijn versie Alpha 3. PC-BSD is gebaseerd op FreeBSD en vormt een toegankelijke, gebruikersvriendelijke manier om met FreeBSD aan de slag te gaan. In alle gevallen maken we gebruik van de 64-bits versies van de besturingssystemen, maar de beschreven stappen gelden evenzeer voor de 32-bits versies.

Het is altijd handig het 'gereedschap' direct bij de hand te hebben. Teneinde alle stappen in dit artikel te doorlopen zijn de volgende onderdelen noodzakelijk.

We gaan er van uit dat jullie wel weten hoe je een ISO-bestand op een CD of DVD moet branden.

Schijven, partities en 'slices'

De drie gebruikte besturingssystemen bieden herkenbare grafische installatieprogramma's met de mogelijkheid de harde schijf in te delen in partities. Voor de volledigheid staan we kort stil bij de schijven en de partities. Op onze computer is plaats voor maximaal vier primaire partities. We kunnen één primaire partitie gebruiken als een uitgebreide partitie. Op die uitgebreide partitie zijn meerdere logische partities te plaatsen. De eerste eigenaardigheid is dat FreeBSD, en dus ook PC-BSD, niet spreekt over 'partities', maar over 'slices'. PC-BSD moet op een primaire partitie (of 'slice') worden geïnstalleerd. De 'slice' wordt tijdens de installatie opgedeeld in logische partities. Van Windows is bekend dat het op een primaire partitie moet worden geïnstal-

Programma	Omschrijving	Waar te downloaden
GPARTED	Open source partitiebewerker, zoals Partition Magic.	http://gparted.sourceforge.net/
Windows 7 RC	De nieuwste versie van het Windows besturingssysteem. De definitieve versie is inmiddels op de markt verschenen.	Het ISO-bestand was (ten tijde van het schrijven) tot 20 augustus 2009 beschikbaar. Op 19 september op MegaCompUsersDag wellicht als DVD verkrijgbaar van Microsoft. Vraag anders hulp in CompUsers Forum.
Ubuntu 9.10 Karmic Koala	De nieuwste versie van Ubuntu Linux. In oktober 2010 verschijnt de definitieve versie.	http://cdimage.ubuntu.com/daily/current/ (hier staat de 'daily build' versie)
PC-BSD 7.1.1	Nieuwste versie van op FreeBSD gebaseerde besturingssysteem	http://www.pcbbsd.org
GAG	GAG staat voor Grafische boot manager (in het Spaans dan) met ondersteuning voor meerdere besturingssystemen	http://gag.sourceforge.net/

leerd en dat het een sterke voorkeur heeft voor de eerste primaire partitie op de eerste harde schijf in het systeem (bij gebruik van meerdere harde schijven). Windows 7 voegt hier een eigenaardigheid aan toe. Bij installatie op een nieuwe, kale harde schijf zal het standaard twee primaire partities in gebruik nemen (zie afbeelding 1), een kleine partitie van 100 Mb en een een tweede primaire partitie met het eigenlijke besturingssysteem.

De kleine partitie bevat de Windows Recovery Environment, maar die kan even goed in de root van het eigenlijke besturingssysteem worden geplaatst. Het installeren van twee partities kan worden omzeild en dat gaan we straks ook doen.

Ubuntu, en Linux in het algemeen, vereist niet een installatie op een primaire partitie en is prima tevreden met een plek op een logische partitie.

Stap 1: Indeling van de nieuwe computer

Met het bovenstaande in gedachten kunnen we op voorhand een indeling maken van onze harde schijf. Naast de drie besturingssystemen willen we een aparte partitie voor onze persoonlijke gegevens. We hebben dan vanuit ieder besturingssysteem toegang tot documenten, afbeeldingen en muziek, en het is bijvoorbeeld zelfs mogelijk gedeeld gebruik te maken van hetzelfde Firefox- en Thunderbirdprofiel (handig, gezien de favorieten, wachtwoorden, persoonlijke instellingen en uitbreidingen). De indeling is als volgt:

Besturingssysteem	Partitie		Omvang	Systeem
Windows 7	Primair		60 Gb	NTFS
Persoonlijke gegevens	Primair		40 Gb	FAT32
PC-BSD	Primair		30 Gb	FAT32
	Uitgebreid		40 Gb	
Ubuntu 9.10	Logisch	Swap	2 Gb	Linux-swap
	Logisch	/ (root)	15 Gb	EXT3
	Logisch	/home	15 Gb	EXT3

Terzijde: Het is heel goed mogelijk een andere partitietabel te ontwerpen, die beter past bij de eigen wensen.

We zullen straks zien dat Windows, PC-BSD en Ubuntu de harde schijf en de partities op verschillende manieren benoemen. Windows gebruikt bijvoorbeeld 'Disk 0' voor de harde schijf en verwijst naar de partities met 'Partition 1' en 'Partition 2'. PC-BSD gebruikt dan da0 voor de harde schijf en respectievelijk da0s1 en da0s2 voor de partities. Bij Ubuntu op haar beurt zien we sda, sda1 en sda2. Afhankelijk van uw systeem kan de partitiebewerker GParted u straks sda, sda1 en sda2 laten zien, of hda, hda1 en hda2. Het is een kwestie van wennen.

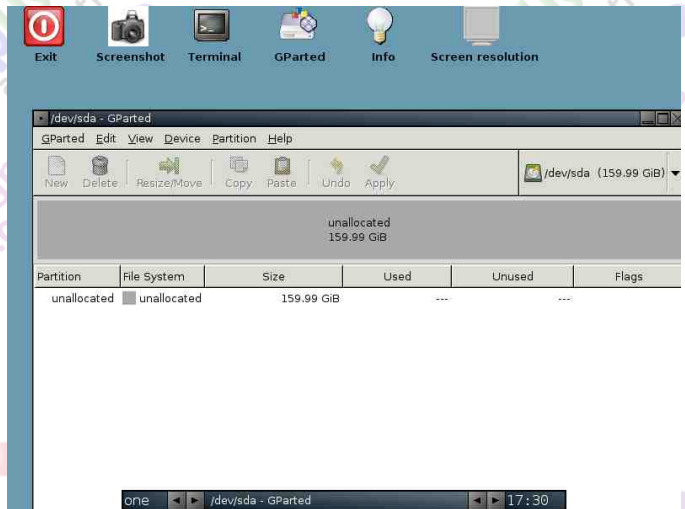
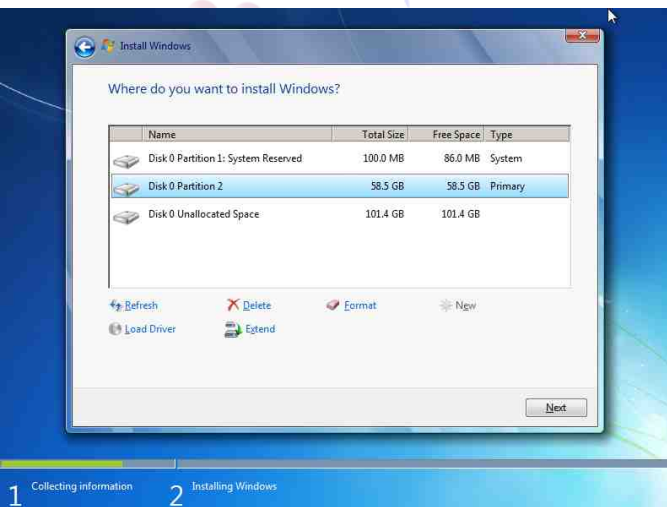
Stap 2: Het aanmaken van de partities

GParted staat voor Gnome Partition Editor en is beschikbaar als live CD of live USB. We maken voor dit artikel gebruik van de CD. Steek deze in de CD/DVD drive en herstart de computer. Kies 'GParted Live (Default settings)' en beantwoord de vragen over het toetsenbord ('keymap') en of we willen werken in een grafische omgeving (X) of de commandoregel. GParted scant vervolgens de harde schijf (of schijven, als er meerdere in het systeem geplaatst zijn) en toont vervolgens de partitietabel. In ons geval is de partitietabel leeg (afbeelding 2).

Klik nu op 'unallocated' en vervolgens op 'New'. We krijgen een waarschuwing dat met deze handeling de complete har-

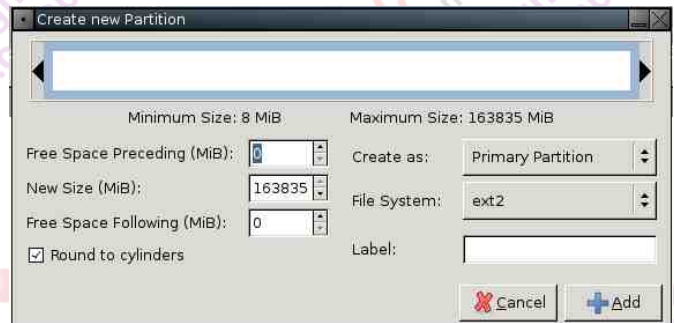
Afbeelding 1:

Windows 7 wil standaard twee primaire partities in gebruik nemen

Afbeelding 2:
Bij het begin van de installatie is de harde schijf nog leeg.

de schijf wordt gewist en dat een nieuwe partitietabel wordt aangemaakt. Klik op 'Create' en herhaal de voornoemde stap. We komen dan in het venster 'Create new partition' (afbeelding 3).

Afbeelding 3:
In GParted maken we stap voor de stap de benodigde partities aan.

Voor de Windows 7-partitie vullen we bij New Size (Mib) het getal 60000 in. We klikken op het veld achter 'File System:' en kiezen vervolgens voor NTFS. Het invullen van het veld achter 'Label' is optioneel maar is wellicht handig om het overzicht te behouden. Ten slotte klikken we op 'Add' en is de eerste partitie klaar.

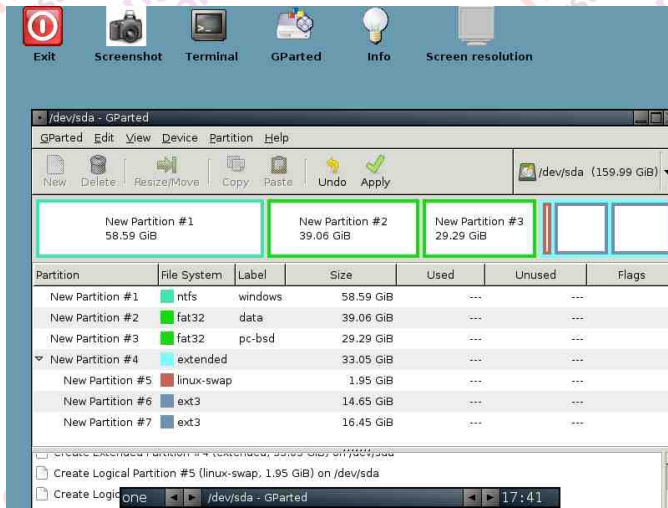
We herhalen deze stappen voor de partitie met persoonlijke gegevens. De omvang is dan 40000. Bij het bestandssysteem heb ik gekozen voor FAT32 aangezien dat goed wordt ondersteund vanuit zowel Linux als PC-BSD. De ondersteuning van NTFS is overigens ook prima.

Op dit punt maken we een dummy-partitie aan waarop straks PC-BSD wordt geplaatst. Voor de omvang vullen we 30000 in en kiezen we opnieuw voor FAT32 als bestandssysteem. De drie primaire partities zijn nu gereed.

We klikken op 'Unallocated' en vervolgens op 'New'. De resterende vrije ruimte wordt nu aangemaakt als uitgebreide partitie door bij 'Create as' te kiezen voor 'Extended Partition'. In deze nieuwe partitie maken we drie logische partities aan. We beginnen met de partitie voor het wisselgeheugen. De omvang daarvan is 2000 en bij het bestandssysteem selecteren we 'linux-swap'.

De twee laatste partities hebben als omvang ieder 15000. De laatste partitie kan de resterende vrije ruimte volledig voor haar rekening nemen en daardoor iets groter uitpakken. Deze partities krijgen ext3 als bestandssysteem. Ext3 is zo'n beetje het standaard bestandssysteem. De opvolger, Ext4, is al in ontwikkeling en wordt door Ubuntu ondersteund. Maar goed, we houden het hier nog even aan de voorzichtige kant.

De partities zijn klaargezet, maar ze zijn nog niet weggeschreven naar de harde schijf. Klik nu op 'Apply' en de nieuwe partities worden daadwerkelijk aangemaakt. Dit was de laatste stap in het voorbereiden van onze harde schijf. We hebben nu drie primaire partities, en een uitgebreide partitie met daarop drie logische partities (afbeelding 4). Het is tijd om de besturingssystemen te installeren.

Afbeelding 4: De partitietabel is nu gereed voor de installatie van de besturingssystemen.

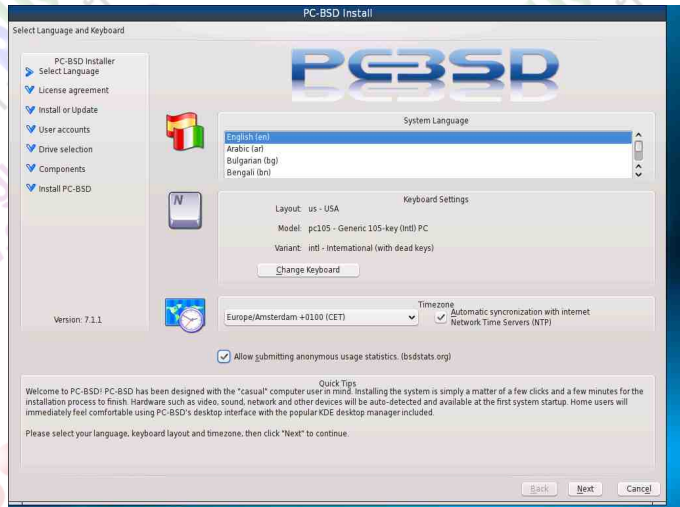
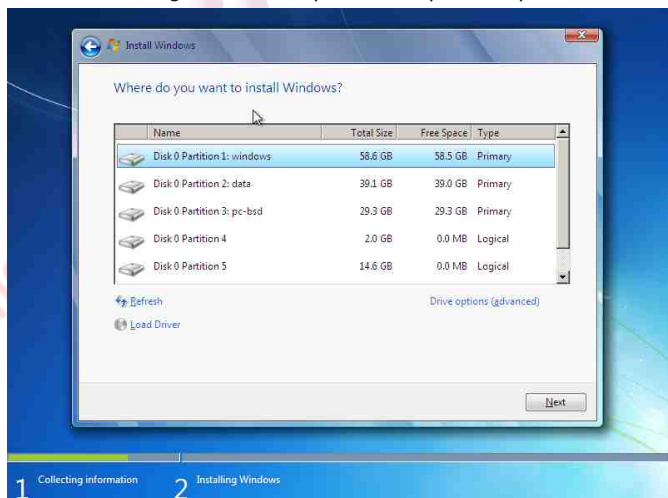
Stap 3: Installatie van Windows 7 RC

We herstarten de computer met de DVD van Windows 7 RC. In het stappenplan kiezen we de taal (bij de RC alleen nog Engels), de tijdzone en de indeling van het toetsenbord. Na 'Install now' krijgen we de eindgebruikersovereenkomst te zien, gevolgd door de keuze tussen 'Upgrade' en 'Custom (advanced)'. Het gaat om een schone installatie en we kiezen dus voor de tweede optie. We zien nu de partitietabel 'door de ogen' van Windows 7 (afbeelding 5).

We klikken nu op de regel 'Disk 0 Partition 1: windows' en vervolgens op 'Next'. De aanduiding 'windows' is zichtbaar als we bij GParted gebruik hebben gemaakt van het optionele veld 'Label'. Na 'Next' begint de installatie van Windows 7. Doorloop alle stappen en voer de gewenste informatie in.

Afbeelding 5: De partitietabel zoals uitgelezen door Windows 7. Windows wordt geïnstalleerd op de eerste primaire partitie.

Afbeelding 6: PC-BSD maakt gebruik van een grafisch stappenplan voor de installatie.

Stap 4: Installatie van PC-BSD 7.1.1

Zodra de installatie van Windows is voltooid vervangen we de Windows 7 RC DVD door de PC-BSD 7.1.1 DVD en herstarten we de computer. PC-BSD biedt eveneens een grafisch stappenplan. In de eerste stap (afbeelding 6) kiezen we de taal, stellen we de indeling van het toetsenbord en de tijdzone in. We kunnen kiezen de optie 'Allow submitting anonymous usage statistics (bsdstats.org)' wel of niet actief te houden. Als we het vinkje laten staan gaat er een melding naar bsdstats.org dat we PC-BSD hebben geïnstalleerd. (Opmerking: ik heb hier gekozen voor Engels als taal).

In de tweede stap gaat u akkoord met de licentieovereenkomsten voor BSD, nVidia en Intel en klikt u op 'Next'. U komt dan bij het scherm voor de installatiekeuze terecht. Standaard staat dit ingesteld op een nieuwe installatie voor grafische desktopomgeving en voor ons doel is dat prima. Klik op 'Next'. Op dit punt dienen we de gegevens voor het beheerdersaccount ('root') en een eerste gebruikersaccount in te vullen (afbeelding 7).

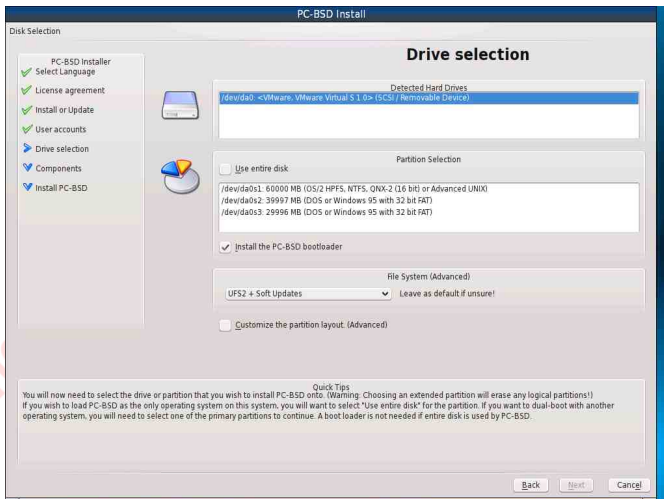

Afbeelding 7: In dit venster voeren we de gegevens in voor de beheerder en minimaal één gebruiker.

Voer tweemaal het wachtwoord in voor het beheerdersaccount in de betreffende velden. In het gedeelte 'Add user' voeren we de gebruikersnaam, de volledige naam en de wachtwoorden in. Onder PC-BSD is het mogelijk zelf een omgeving voor de commandoregel te kiezen. De standaard bij FreeBSD, en dus PC-BSD, is csh, waar Linux gebruik maakt van bash. De voortreffelijke online documentatie van FreeBSD gaat uit van csh en we maken het onszelf makkelijk als we daar dan ook gebruik van blijven maken. Klik op 'Add'. Zijn we de enige gebruiker dan is het handig de optie 'Auto-

login User' aangevinkt te laten. Met 'Next' komen we bij de vierde stap: het kiezen van de juiste partitie ('Drive selection').

Klik in het bovenste venster op /dev/da0 en de verschillende partities worden zichtbaar (afbeelding 8). Wat direct opvalt is dat PC-BSD slechts drie partities ziet, namelijk de drie primaire partities. De uitgebreide partitie en de drie logische partities zijn nog 'onzichtbaar' (na installatie zijn de logische partities wel te benaderen vanuit PC-BSD). De partitie /dev/da0s2 is de partitie voor onze persoonlijke gegevens. PC-BSD moet geïnstalleerd worden in /dev/da0s3. Klik op de betreffende regel.

Afbeelding 8: PC-BSD 'herkent' alleen de primaire partities.

We halen het vinkje weg bij de optie "Install the PC-BSD boot loader". Deze boot manager is prima als we uitsluitend Windows en PC-BSD op de harde schijf zouden installeren, maar is niet geschikt bij een installatie met een Linux-distributie. Deze wordt niet herkend door de PC-BSD boot loader. Klik weer op 'Next'.

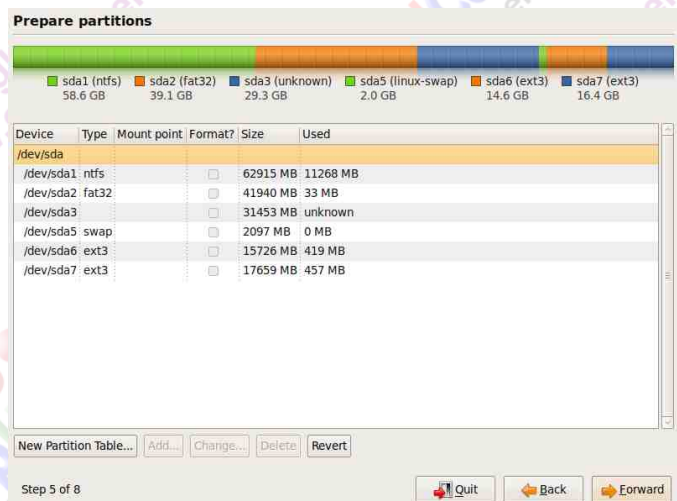
Bij de volgende stap is het mogelijk de zogenaamde 'System Components' te installeren. Die aanduiding klopt niet helemaal. Het gaat hier grotendeels om softwarepakketten die via het PBI-systeem worden geïnstalleerd, alsmede de zogenaamde 'ports collection'. PC-BSD heeft het installeren van nieuwe software onder FreeBSD sterk vereenvoudigd door de PBI's. PBI's zijn kant en klare pakketten, te vinden op <http://www.pbidir.org>, die we kunnen downloaden en met een simpele dubbelklik kunnen installeren. Het installeren en beheren van deze software staat volledig los van de gebruikelijke manier onder FreeBSD (de zogenaamde 'ports' of 'packages'). Via deze stap is direct een eerste collectie aanvullende programma's te installeren. We kiezen een gewenst programma en klikken vervolgens op het pictogram van de pijl naar beneden. Herhaal dit voor alle gewenste pakketten en klik vervolgens op 'Next'. De installatie kan nu beginnen en gaat na 'Next' ook daadwerkelijk van start.

Zodra de installatie is beëindigd, halen we de DVD uit de drive en vervangen deze door de Ubuntu 9.10 CD.

Stap 5: Installatie van Ubuntu 9.10

De computer wordt opnieuw gestart en we zien het installatieprogramma van Ubuntu te voorschijn komen. Kies eerst de juiste taal en vervolgens de optie "Install Ubuntu" (opmerking: ik heb hier gekozen voor Engels als taal, maar dat is slechts mijn voorkeur). We krijgen bij de eerste stap een vriendelijke waarschuwing dat we te maken hebben met een 'pre-release' en dat het handig is een volledige backup te maken van alle gegevens op de harde schijf. Klik op 'Forward'. Achtereenvolgens stellen we nu de taal, de tijdzone en de indeling van het toetsenbord in. Met stap 5 komen we bij de

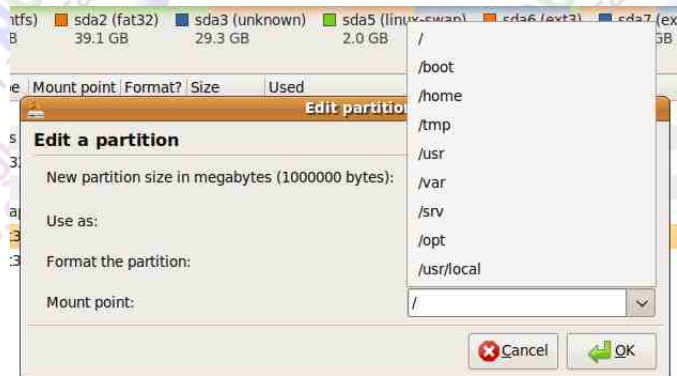
partitiebewerker van Ubuntu. Kies hier voor de derde optie: 'Specify partitions manually (advanced)' en klik op 'Forward'. We krijgen dan de partitietabel te zien door de ogen van Ubuntu (afbeelding 9).

Afbeelding 9: Ubuntu herkent wel alle partities, maar weet niet op welke partitie PC-BSD is geïnstalleerd (sda3).

Ubuntu maakt hier gebruik van GParted, maar er zijn wel verschillen met het afzonderlijke gebruik van de GParted CD. Zo laat GParted wel duidelijk zien wat de uitgebreide partitie is, maar toont Ubuntu alleen de logische partities. Naar mijn mening levert dat net iets minder controle op bij het aanmaken van nieuwe partities.

Klik nu op de regel /dev/sda6 en vervolgens op 'Change'. We komen dan in het venster 'Edit partition'. De omvang van de partitie en het bestandssysteem kunnen we ongewijzigd laten. We wijzigen alleen het 'Mount point'. Klik op de pijl naar beneden en kies voor '/'. Sda6 wordt de zogenaamde root-partitie waar het besturingssysteem op wordt geïnstalleerd (afbeelding 10).

Afbeelding 10: Bij de installatie van Ubuntu moeten we het aanhechtpunt ('mount point') van de twee laatste partities instellen.

We herhalen dit voor /dev/sda7 en kiezen dan '/home'. Op deze partitie komen de persoonlijke instellingen en bestanden van de gebruikers terecht. Zet op beide regels, voor alle zekerheid, een vinkje bij 'Format'. Met 'Forward' komen we bij stap 6, het invoeren van de gegevens van de gebruikers. Vul alle gegevens in en klik weer op 'Forward'. In stap 7 wordt gekeken of er al een werkende Windowsinstallatie beschikbaar is en wordt aangegeven welke gegevens voor migratie naar Ubuntu aanwezig zijn. Wij klikken nu op 'Forward' en gaan naar de laatste stap in deze installatie.

Stap 8 geeft een samenvatting van de gekozen opties. Omdat we verder gaan klikken we op 'Advanced'. Bij de 'Advanced options' vinden we de mogelijkheid de boot loader van Ubuntu (GRUB2) te installeren. Maar, evenals de boot loader van PC-BSD is deze niet geschikt voor ons systeem. PC-BSD wordt niet automatisch herkend, maar zou later wel hand-

Afbeelding 11: We moeten een boot loader hebben voor Ubuntu omdat we anders het systeem niet op kunnen starten.

matig toegevoegd kunnen worden. Voor ons systeem kiezen we voor een aparte boot loader. Bij 'Device for boot loader installation' kiezen we /dev/sda6, oftewel de rootpartitie van Ubuntu (afbeelding 11).

Klik nu achtereenvolgens op 'OK' en 'Install'. Zodra de installatie van Ubuntu gereed is, kunnen we het systeem herstarten. Nadat de Ubuntu CD is verwijderd, plaatsen we de GAG CD.

Stap 6: Installatie van de GAG boot manager

De drie besturingssystemen zijn nu geïnstalleerd, maar het is nog niet mogelijk bij de start te kiezen voor één van de drie. Het zou geen probleem zijn om GRUB2 van Ubuntu als standaard boot loader te gebruiken. GRUB herkent de Windows installatie en voegt deze automatisch aan het menu toe. Zodra we Ubuntu hebben opgestart is het mogelijk PC-BSD aan dat menu toe te voegen door het betreffende configuratiebestand handmatig aan te passen.

Het gebruiken van een boot loader die aan een van de besturingssystemen 'vast' zit heeft wel een belangrijk nadeel. Zodra we dat besturingssysteem verwijderen of veranderen, en wellicht zelfs aanpassingen aanbrengen aan de partitietabel, lopen we het risico dat de boot loader de verschillende besturingssystemen niet meer kan vinden. Een alternatieve, losstaande boot manager geeft nu en in de toekomst meer controle over het boot menu.

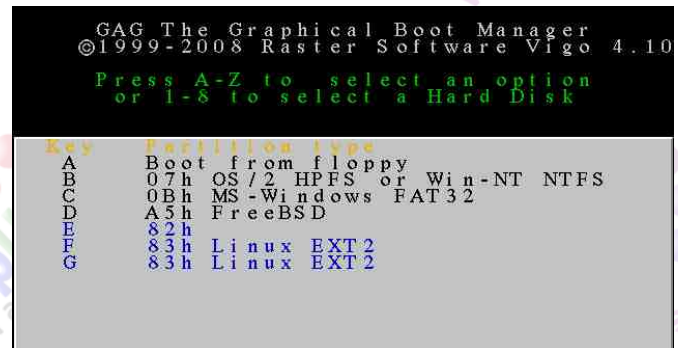
GAG staat voor Gestor de Arranque Gráfico, oftewel Grafische boot manager. Ook GAG start met een stappenplan waar

Afbeelding 12: GAG is een krachtige boot manager, maar we moeten 'm nog wel even instellen.

we de indeling van toetsenbord en de taal kunnen kiezen. De boot manager is wel grafisch, maar we bewegen ons door de opties met behulp van het toetsenbord. Vervolgens komen we in het wat lege boot menu terecht (afbeelding 12).

Druk op 'S' en we zien het uitgebreide menu voor het instellen van de boot manager. De rode letters in het menu geven aan welke letters we op ons toetsenbord moeten gebruiken. Kies 'A' voor het toevoegen van een besturingssysteem aan het boot menu. We zien nu opnieuw een andere voorstelling van de partitietabel (afbeelding 13).

Afbeelding 13: Ook GAG laat zien welke partities op de harde schijf aanwezig zijn.

B is de Windows 7 installatie, op D vinden we PC-BSD en op F staat Ubuntu. Druk op 'B' en het venster 'Type a description (up to 15 chars)' verschijnt. Vul hier de naam van het besturingssysteem (Windows 7) in. Druk op 'Enter'. We hebben nu de mogelijkheid een wachtwoord in te vullen voor het opstarten van dit besturingssysteem. Druk opnieuw op 'Enter' en kies in het volgende scherm een pictogram. Herhaal dit voor de twee andere besturingssystemen.

Druk vervolgens op 'H' ('Save in hard disk'). De boot manager wordt daarmee naar de harde schijf geschreven en is klaar voor gebruik. Start de computer nu opnieuw op zonder de GAG CD. Ons nieuwe boot menu verschijnt in al zijn glorie (afbeelding 14). Onze nieuwe computer is nu klaar voor gebruik.

Afbeelding 14: Met de installatie van het boot menu is onze multiboot computer klaar voor gebruik.

Ter afronding

In dit artikel hebben we ons beperkt tot drie besturingssystemen, maar daar hoeft het natuurlijk niet toe beperkt te blijven. Het is geen enkel probleem in de uitgebreide partitie meerdere Linuxdistributies te installeren. Daarbij is het belangrijk gebruik te maken van de opties handmatig de partities in te stellen die door de distributie worden aangeboden.

Wil je ook eens schrijven in de SoftwareBus? Stuur je kopij dan aan redactie@CompUsers.nl. Ook als je informatie wenst over hoe en wat te schrijven, is een mail aan dit adres voldoende. Doe er je telefoonnummer bij, dan belt de redactie je op.

De sluitingsdata voor de komende nummers zijn:
 2009-5: sluiting 29 oktober,
 komt uit medio november (vóór HCC-dagen)
 2009-6: sluiting 26 november
 komt uit medio december (vóór kerst)

DigiFotowedstrijd

Daar kunnen we nog maar weinig over vertellen. Als je dit leest is de inzendtermijn verstreken, maar op het moment van schrijven worden er nog steeds foto's ingestuurd.

De deelname is beduidend meer dan verwacht. Er zijn nu al meer dan 200 foto's ingezonden en dat kunnen er nog meer worden. Al vrij snel na publicatie kwam de deelname op gang.

Op 16 juni viel de eerste inzending in de mailbox. Ook was er een inzending met een link naar de foto en niet een feitelijke foto. En helaas was de foto al niet meer zichtbaar toen we de foto wilde gaan ophalen. Dat is natuurlijk wel een gemiste kans; hopelijk kon de inzender alsnog de foto sturen, maar op het moment van dit schrijven was dat nog niet gebeurd.

In de volgende SoftwareBus zullen we de uitslag bekend maken en een aantal foto's publiceren.

27, 28 en 29 november 2009

HCC!dagen 2009

Zet deze data vast in je agenda. Want je mag dit jaarlijkse HCC-festijn niet missen!

De organisatie van de HCC!dagen is in volle gang. Op HME2009 staat de HCC met een interactief paviljoen waarop de HCC-groeperingen zich presenteren.

Ook hcc!CompUsers bereidt zich weer voor op een grootse presentatie. We zullen er zijn op een ruimte van ca. 200 m² met informatie, de CompUsers Platforms, de bekende gratis koffie met een cookie, een gratis DVD-ROM met software voor CompUsersleden, korte lezingen en workshops. Een aantal foto's van de DigoFotowedstrijd wordt er geëxposeerd. Je kunt er zelf aan de slag met een computer. Het is er leerzaam. En het is er bovendien gezellig. En uiteraard is de CompUsers VraagBaak weer aanwezig.

De HCC-dagen worden weer in samenwerking met de beurs HME (Het Multimedia Event) georganiseerd. Surf naar www.hme2009.nl voor informatie en kaarten met korting voor HCC-leden.

Colofon

De SoftwareBus is het officiële periodiek van de Vereniging CompUsers, maar ook beschikbaar voor HCC-leden en niet-leden. Het verschijnt 6 keer per jaar. Elk nummer gaat vergezeld van de GigaHits, een DVD-ROM met speciaal geselecteerde software. Het wordt uitgegeven door ProgrammaTheek BV.

Abonnementen

Abonnementen kosten per jaar voor CompUsers- en HCC-leden € 15. Voor adressen buiten Nederland: € 21/jaar in de EU en € 27 voor alle andere landen. Voor niet-leden is de prijs € 9/jaar hoger.

Voor visueel gehandicapte abonnees is gratis een elektronische versie op verzoek beschikbaar, die niet verder verspreid mag worden.

Losse nummers: € 5.

Abonneren en bestellingen bij voorkeur bij:
www.CompUsers.nl/eShop

Een abonnement wordt automatisch met een jaar verlengd, tenzij minimaal 3 maanden tevoren opgezegd bij abbonementen@CompUsers.nl.

De abonnementenadministratie is niet gekoppeld aan de HCC-administratie. Indien een abonnee inmiddels geen HCC- of CompUserslid meer is, geldt voor de verlenging de niet-leden prijs.

Betaling

Betaling liefst per automatische incasso. Bij een andere wijze van betaling wordt € 2,50 extra berekend.

Postbankrek.nr.: 206202
 IBAN: NL13 INGB 0000 206202
 BIC: INGBNL2A

Adresmutaties

Voor HCC- en CompUsersleden volstaat een adreswijziging bij ledenadministratie@hcc.nl of: HCC-ledenadministratie
 Postbus 477, 2900 AL Capelle a/d IJssel
 Tel.: 010-2646077 (werkdagen 9.00-17.00 uur)

Voor overigen:

Mail het oude en nieuwe adres aan:
Abbonementen@CompUsers.nl

Advertenties: Informeer bij de redactie

Redactie

René Suiker, hoofdredacteur
 Rob de Waal Malefijt, eindredacteur

Mail aan: Redactie@CompUsers.nl

N.B.: er zijn nog vacatures bij de redactie. Interesse?

DTP

Frits Schagen
 Harry van Mosseveld
 Henk Heslinga
 Rob de Waal Malefijt
 Henk van Aniel

Druk: Misset Senefelder - Doetinchem
 Ontwerp opmaak: Okker Reclame - Veenendaal
 Ontwerp omslag: FIR&E - Wageningen

● CompUsers VraagBaak ●

De VraagBaak medewerkers zijn o.a. te bereiken via e-mail. Hieronder staan de namen, specialisaties en de e-mail adressen. Alle e-mail adressen als: ...@VraagBaak.DOSgg.nl (tenzij anders aangegeven).

Indien je telefonisch een vraag wilt stellen, bel dan: 0317 707 425 of 0317 707 426. Zie hiervoor ook onze website www.CompUsers.nl onder VraagBaak.

Onderwerp	Naam ¹⁾	Speciaal	E-mail ²⁾
Windows	Bas vd Dikkenberg *		bd@....
Vista	Cees Jacobs		cj@....
	Ruud Uphoff *		Ruud@ ³⁾
Windows	Antoon van Rijn *	Home & Pro	ar@....
XP	Cees Jacobs *	Home & Pro	cj@....
	Joep Bär		joepb@....
	Piet Molema	Genealogie	pm@....
	Willem Spigt *	Home & Pro	ws@....
	Ruud Uphoff *	Pro	Ruud@ ³⁾
	Sander Wendling	Home & Pro	sw@....
Windows	Arnold Spijker	3.x/95/98	as@....
Overige	Cees Jacobs *	Alle	cj@....
Linux	Ger Wesselink		gw@....
	Cees Jacobs *		cj@....
	Hans Lunsing *		hl@....
Netwerken	Antoon van Rijn *		ar@....
	Sander Wendling	ADSL	sw@....
Office-pakketten	Arnold Spijker	Spreadsheets	as@....
	Cees Jacobs *	PowerPoint	cj@....
	Evert van der Bos	Access	eb@....
	Cor Nouws	OpenOffice	cn@....
	Fedde Kortstra *	Access	fk@....
	Jacob van Laatum *	XP	jl@....
	Hans Roelofswaard *	Excel	Hr@....
	Peter Wagnee *	Office	Pm@....
	Jan Biemans	Word /VBA	jb@....
	Jan van Doorn	Database	jd@....
	Kees van Gorp	Spreadsheets	kg@....
Beeldbewerken	Rinus Alberti *	Photoshop	ra@....
	Ton van Doorn *	Video	td@....
	Isja Nederbragt	The GIMP	in@....
Webontwerp	Bas vd Dikkenberg *		bd@....
	Hans Vosman *		hv@....
Hardware	Fred Soer		fs@....
	Louis Baesjou		lb@....
	Ton van Doorn *		td@....
Virus + veiligheid	Ron de Wit		Rw@....
	Antoon van Rijn *		ar@....
VoIP	Florus Vogelaar		fv@....
	John van der Laak		jvd@....
	Bas vd Dikkenberg *		bd@....
	Kees van Eeten		ke@....

¹⁾ namen met *:bieden ook remote hulp via TeamViewer

²⁾ Achter alle e-mail adressen: ...@VraagBaak.DOSgg.nl

³⁾ Dit e-mail adres wordt: Ruud@ruphoff.nl

VraagBaak remote hulp

Naast de VraagBaak via de e-mail en telefoon is er nu ook de VraagBaak via Remote hulp. Hierbij maken we gebruik van het gratis programma TeamViewer.

Mensen die hulp nodig hebben bij een computerprobleem sturen naar een VraagBaakmedewerker een e-mail met het verzoek om via internet hun computer over te nemen om op die manier het probleem op te lossen. Deze zal dan telefonisch contact opnemen met de vraagsteller om hulp te verlenen. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van een klein programma dat zonder te installeren zo gebruikt kan worden. Het is te downloaden van de website: www.teamviewer.com/nl. Het werkt onder Windows en er is ook een versie voor de Mac. De taal is Nederlands.

De vraagsteller gebruikt de klantmodule en de VraagBaak-medewerker de volledige versie.

Hieronder een beeld van TeamViewer. Zie voor verdere informatie ook www.CompUsers.nl onder VraagBaak - Remote hulp.

Voor de Linuxklanten geldt het volgende. Dit soort programma zit gewoon standaard bij de mainstream Linuxdistributies. In KDE heb je krfb/krdc, en in Gnome vino/vinagre als server/client. Het zijn implementaties van VNC, dat gebruik maakt van het RFB-protocol. Ze zouden met elke andere VNC-server/client moeten kunnen 'praten'.

Wij hopen dat de VraagBaak Remote Hulp een goede ondersteuning biedt voor de CompUsersleden thuis.

